

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugosla-
vije in v Ljubljani:
na celo leto naprej... K 84—
na pol leta " " " " 42—
na četrt leta " " " " 21—
na en mesec " " " " 7—
Na izposojnino celoletno K 95—
Sobotna izdaja:
na celo leto " " " " K 15—
na izposojnino " " " " 20—

SLOVENE

Inzerati:
Enostopna petstvrsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat " " " po K 1-20
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 59 mm K 4—
Poslano:
Enostopna petstvrsta K 3—
Izhaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neizbrana plama se ne
sprejemajo. Telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljansko št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bozn.-hero. 7563.

Komedija italijanskega imperializma.

Italija je započela z nastopom svojih diplomatov v Parizu nevarno igrati. Italija, lačna, utrujena, onemogla in naveličana vojske, rožlja po besedah svojih ministrov s sabljo. Ubogo italijansko ljudstvo naj za interese laškega kapitalizma in njegovega imperijalizma na novo nosi svoje kosti na prodaj. Celotako daleč se je spozabil glavni minister Italije, da je izjavil: Italija je vajena stradati in je pripravljena še stradati! Ta igra laške diplomacije je ena največjih frivolnosti, kar smo jih v teku svetovne vojske bili priče.

Ta lažnjiva diplomacija, ki je doslej v Parizu igrala vlogo sodnika nad narodi sveta, je po Wilsonovi odkriti izjavi razkrinkana pred ljudstvi. Škoda, da je Wilson tako dolgo molčal k divjanju diplomiranih imperijalistov. Danes postaja jasno, da bi trpeča ljudstva ne bila izgubila vere v njegove ideje, ko bi bil Wilson že prej izrekel svojo odkrito sodbo. Danes ljudstvo celega sveta zopet zre v Pariz, kjer se bje odkrit dvoboj med glasnikom pravičnosti in med hlapci sile in nasilja. Francosko delavstvo se zahvalja Wilsonu, ker je preko glav raznih vladarjev naslovil svojo izjavo naravnost na trpeča ljudstva. Diplomacija, ki je s vojnim glavnim sredstvom, militarizmom, hotela doslej samovoljno določati usodo narodov, ta diplomacija je danes potisnjena na stran: Wilson apelira na italijansko ljudstvo.

Klika imperijalističnih mogotcev, ki stoje v službi velekapitala, je začutila veliko nevarnost. S sredstvi, ki so ji na razpolago, je organizirala po celi Italiji veliko rožljanje s sabljo. Po ulicah se vlačijo demonstrantje, med katerimi mora glavno vlogo vojnega hujskača igrati laški kmet in delavec, ki so ga vtaknili v vojaško sukno in ki mora sedaj klikli svojih lastnih sovražnikov pomagati. Po Gorici, Trstu in Reki prirejajo take komedije. Laški vojaki morajo nositi table z napismi, ki imajo značaj najgrše vojne hujskarije. Toda zdi se, da tudi laški vojak ni več voljan biti nakoval, na katerem bi si laški kapitalist koval svoje zlatnike — v iemnu narodnosti, katera ni v nevarnosti. Laški vojak daje duška svoji nevolji. Mesto navdušenih klicev za »nerešeno patrijo« — je slišati iz ust vojakov klice: Dovolj nam je vojska! Domov hočemo! Tega seveda laški diplomatje ne bodo povedali, ker oni igrajo komedijo z ljudstvom in je menijo igrati tudi še z Wilsonom. Govore, naj odloči italijansko ljudstvo, v dejanju pa pošiljajo na ulice plačano druhal in komandirano

vojaštvo. Tako komedijo si drzne igrati Italija še pol leta po koncu svetovne vojske.

Napram vse demonstracijam in pljanemu kričanju plačane italijanske ulice pa je pri nas vse čudovito mirno. Na belo nedeljo je sicer po celi Sloveniji zborovalo do 10.000 slovenskih kmetov, ki so izrekli svojo obsodbo nad liškimi imperijalizmom. Naše ljudstvo je zborovalo pod vrti dogodkov, ki so se zgodili v Parizu, toda ni izreklo žal besedice proti italijanskemu ljudstvu, marveč je obsodilo le tiste, ki izrabljajo bedo italijanskega ljudstva, da tudi nam napravijo novo, grdo narodno, socialno in gospodarsko krivico.

Toda razen protestnih resolucij naših slovenskih kmetov slovenska in ostala jugoslovanska javnost doslej še ni dala od sebe glasu. To ni posledica nekosolidacije mlade države, ki še nima na razpolago tistega velikega aparata ko Italija, marveč

je to veliko bolj znamenje, da naša javnost smatra laško vpitje za grdo komedijo. In naše ljudstvo ni, da bi bilo voljno slediti komedijantom.

Za nas imajo tihe, resne izjave slovenskih kmetov tisočkrat večjo vrednost, četudi zunanji svet najbrže ne bo zvedel o njih, kakor pa komedija v Italiji. Prvo je znak zrele kulture našega naroda, drugo pa je možno le tam, kjer je ljudstvo masa brez duše, brez volje in brez mozga, prodano svojim domačim sovražnikom.

In zato obžalujemo italijansko ljudstvo, zato obsojamo komedijo njegovih tiranov in prav zato tudi niti za en hipec ne dvomimo, da bo prejalislej zmagala naša pravilna zahteva, ne le zato, ker je pravična in brez komedijantskega parfuma, marveč tudi za to, ker za to zahtevo stoji naš zreli, resni in trezni narod s svojimi žuljavimi, delavnimi rokami in s svojimi svobodnimi sinovi.

Wilson ali Orlando?

Predzgodovina pariškega spora.

Wilson preprečil aneksijo Reke.

LDU. Pariz, 27. aprila. »Times« od dne 24. aprila poročajo, da je Wilson pred objavo svoje spomenice obvestil Orlando o glavnih točkah njene vsebine. Dne 23. apr. je Wilson s svojim korakom prehitel name-ro Italijanov, da anektirajo Reko. Da prepreči aneksijo, je Wilson istega dne objavil svojo spomenico.

LDU. Pariz, 27. aprila. Včerajšnji »Journal des Debates« in današnji »Eclair« poročata, da je vsebina Wilsonove spomenice bila že poprej znana. Tudi Lloyd George in Clemenceau sta poznala njeno vsebino.

LDU. Pariz, 27. aprila. »Echo de Paris« poroča, da so imeli italijanski delegat pred svojim odhodom iz Pariza razgovor z japonskimi delegati.

Predzgodovina spora med Wilsonom in Orlandom.

LDU. Bern, 26. aprila. »Echo de Paris« priobčuje po izjavah Orlanda samega nastopne podrobnosti o njegovem sestanku z Wilsonom: Ko je obiskal Orlando Lloyd Georgeja v njegovem stanovanju v Rue Nitot, je našel tam v svoje največje iznenađenje tudi Wilsona in Sonnina. Brez nadaljnje odlašanja je sklenil napraviti konec vsaki negotovosti in je dejal Wilsonu: »Izvolili ste dvomiti o avtoriteti italijanske vlade napram italijanskemu narodu. Zato nastane zame dolžnost, da se napotim k zastopnikom italijanskega naroda, k

parlamentu, in jim prepustim, da odločijo med Vami in menoj.« Wilson je kratko odgovoril: »To je brezdvomno Vaša dolžnost.« Italijanski ministrski predsednik je nadaljeval: »Rekel bom parlamentu, da imamo zaveznike, ki nikakor ne morejo najti poti do sporazuma v vprašanih, v katerih gre za naše življenjske interese. Anglija in Francija, ki stojita na stališču londonske pogodbe, nam priznavata dalmatinsko obalo, katero nam prisojta ta diplomatska listina, toda odrekata nam svobodno italijansko mesto Reko. Amerika, ki ni podpisala londonske pogodbe, nam odreka tako dalmatinsko obalo, ki v smislu te pogodbe pripada nam, kakor tudi Reko, ki nam v dogovoru ni prisojena. V tej negotovosti je naloga parlamenta, da izrazi iznova naše narodne zahteve.«

Pred Sonnininim odhodom.

LDU. Pariz, 27. aprila. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu javlja: V soboto ob dveh popoldne sta odpotovala Sonnino in Salandra iz Pariza. Dopoldne se je Sonnino poslovil od ministra za zunanje stvari Pichona. V Parizu ostanejo le člani tehničnih komisij. Pred svojim odhodom je Sonnino izjavil, da vsa italijanska delegacija zapuša Pariz. Vendar pa ta odhod ne izpreminja ničesar v pristranih odnosih Italije do Francije. Pichon je nato posetil Salandra in Sonnina in se v imenu francoske vlade poslovil od njiju. Pred svojim odhodom je Salandra sprejel zastopnika »Tempsa« in mu izjavil, da ni nastala nobena izprememba v položaju, odkar je od-

potoval Orlando. Glede povratka italijanskih delegatov ni mogoče ničesar reči kakor tudi ni mogoča nobena odločitev, preden o zadnjih dogodkih ne bo razpravljala italijanska zbornica. Glavni tajnik zunanega ministra, Martino, ostane v Parizu kot vodja italijanskih poslov. V Parizu še ni potrjena vest, da bi bile pričele angleške čete zapuščati Reko.

Bissolatiјеvo natolčevanje.

LDU Trst, 26. aprila. V italijanskih listih priobčuje Agenzia Stefani brzojavko poslanca Bissolatiја na senatorja della Torre, člana finančnega pododseka na mirovni konferenci. Brzojavka se glasi: »Noben nespornostničen ne more nastati o dobri veri glede mojih namenov in javnosti, ki jo zastopam. Zasludujoč namen, zagotoviti Evropi trajen mir in ustanoviti prijateljsko razmerje med Italijo in narodi onkraj Adrije, sem podpiral poravnavo glede Dalmacije, nasprotno pa vztrajal pri zahtevi, da bodi Reka Italijanska, Zader pa avtonomen, ter nadalje želel garancije za vse italijanske skupine ob jadranski obali. Imel sem določen vtis, da so se z menoj strinjali zelo merodajni močje iz Jugoslavije in Amerike, s katerim sem bil v stiku. Moj javni govor v Milanu je naglašal vse to popolnoma natančno. Želim, da se spor poravna na tej podlagi in interesu Italije in zveze narodov.«

Rim gre v zagato.

Trst razgraja.

LDU Trst, 26. aprila. Radi poročil iz Pariza vlada tukaj vrvenje in razburjenje. Italijani so izvesili zastave. Po vogalih so prilepljeni najrazličnejši lepaki s pozivom, naj narod vztraja. Na trgu je bil javen italijanski shod, na katerem so govorili med drugim župan Valerio in reški profesor Susmel. Vzklikalo se je na italijansko Reko in italijanski Zader. Sklenjena resolucija odobrava postopanje italijanske vlade ter jo poziva, naj vztraja pri svojem odločnem postopanju in naj proklamira aneksijo ozemlja od Stilskega sedla do vštete Reke in Dalmacije. Ta program je izročil župan Valerio guvernerju, ki ga je odposlal italijanskemu ministrskemu predsedniku Orlandu. Udeležniki shoda so šli v sprejedu pred gubernijsko palačo in predsedje vojvode d' Aosta, poveljnika 3. armade, nadalje pred ameriški konzulat, kjer so demonstrirali z vzkliki: Dol z Wilsonom!

Z ognjem in mečem!

LDU Trst, 27. aprila. Glasom poročil italijanskih listov z Reke vlada tam veliko razburjenje in obenem nacionalni entuzijazem. Reška podružnica zveze »Giovine

LISTEK.

Peter Zrinski in Fran Krsto Frankopan na morišču.

Odlomek iz zgodovinskega romana »Urota«.
(Konec.)

Z železnim razpelo v rokah krene proti morišču, popolnoma strti po tolikem trpljenju. Solnčni odsev s plošč je bil premočan za njegove oči. Ko je zagledal krvnika in njegov meč, je malce strepetal, obstal za trenotek, a ne od strahu, temveč začudenja ob misli na Petra.

Tiho pravi svojemu spovedniku:
»Ta meč je njegovo glavo...«
— Peter molí pri Bogu za vas. Kmalu se boste sestali z njim.

— Pišite moji Juliji, da se nisem bal... zaprosi z močnejšim glasom, ko pridejo k morišču.

— Bom, dobri knez. Iz globine svoje duše zahvaljujem Boga, da vas je cesar pomilostil za desnico. Eno uro se morete z menoj razgovarjati. To vam je dovoljeno.

— Pomilostiti!... Mene mrtveca? Hoče li Petra in mene v isti grob?...

— Hoče za vedno.

— Da, meni je, kakor da počivam z njim v grobu in čuim, kako umrlo je nje-

govo telo, njegovo lice. Glava leži ob glavi, truplo ob truplu, pomešali so se najini okrvavljeni lasje... Vse okoli mene je mrtvo, samo solnce me boče v oči... Na onem suknu se rdeči Petrova kri, jaz jo gledam, a srce me ne boli... Mrtvo je moje srce. Srečen bi bil, ako bi mogel preleteti eno solzo za Petrom. A Julija?... Sanje, nič kot rajske sanje. A najino ljubo dete?... Revidica, kako je plakala z menoj, ko je umrla! I mrtvo dete i cvetje, s katerim smo ga mrtvega okrašili, ono belo oblacišče i naše solze — vse to so sanje, samo anje... Snoči sem mogel še jokati, vedel sem, da sem živ, da sem srečen... Smrt je, kjer ni solz. Prazne so njene oči. Krvnik me gleda...

Knez je govoril tiho kakor sam s seboj, s presledki, težko sopeč.

— Knez, pomislite na Golgotu...

— Spomladansko solnce mi že oči, a usiplje led na moje telo. Želim počitka, leči v grob. Najin grob?... Bodo li Hrvati vedeli za njega?... Moja Julija ne bo na njemu molila k Bogu za mojo dušo... Tujec bo razmetal najine kosti. Grob v tuji zemlji!...

— V blagoslovljeni zemlji bodo počivale vaše kosti. Groblje je carstvo smrti, a ona je božja. V grobu so vsi ljudje bratje, vsi enako počivajo, vsi enako molče.

— Krvnik me kliče z očmi. Spomnite se moje duše!

Hitro to izreče, stopi na morišče in za njim spovednik in Bernardino. Tu pade njegov pogled na črno sukno, v katerem je bilo Petrovo truplo. Obstoji, vzdrhti, stegne roke in jih sklene pred obrazom ter vsklikne:

— Oh, Peter!...

— Knez, knez... je ječlal Bernardino.

Frankopan poljubi razpelo, ga poda spovedniku, odloži dolamo, se prekriža, sklene roke, poklekne in zaprosi:

— Bernardino, zaveži mi oči; hitro, hitro! Ne plakaj! Tam leži moj Peter, tam leži hrvatski ban... Oh, žalostna moja sestra, ubogi moj narod! Daleč je Hrvatska, ona ne vidi te krvi... Hvala ti Bernardino! Z Bogom! z Bogom! Vzdigni mi lase. Ti pojdeš v Italijo, veš, kaj porečeš moji Juliji... Reva, kako je jokala, ko nama je umrlo... zastane mu glas.

Ljudje so gledali, kako se svetli vrat mladega kneza na solncu. Bernardino zavže oči in lase, stopi na drugo stran morišča, pokrije lica z rokama, pade na eno koleno, na drugo spusti glavo. Na obzidju v naročju neke ženske je jokalo malo dete, na strehi kapucinskega zvonika je grulila siva golobica — visoko v jasni in bistri nebesni modrini je plavalo sedaj nekoliko majhnih belih oblakov.

Knez Fran se zopet prekriža, sklene roke, vskloni glavo in glasno izreče:

— Sveti Bože, usmili se me, odpusti mi vse grehe, sprejmi mojo dušo!

Krvnik se razkorači za knezom, nekoliko na strani, dvigne z obema rokama meč, zablesti, završi, zaseka se v ramo, v kost.

— Jezus, Marija! vikne knez; v d grozne bolečine skoči na noge, se oprusti meča, pade na prsa in že je kri okrvavela pleča, rame, vrat in tekla po svilenem te- lovniku.

Ljudje so ostrmeli, nekateri sipljejo z obzadja grozne kletve na krvnika, nekateri dvigajo roke, kličejo Boga na pomoč.

Krvnik zamahne drugič, povsod grobna tišina, meč se nekoliko zavije, hujše zablesti, zadene nad tilnikom po glavi in razbije kost. Knez je udaril s prsi ob deske, se valja v krvi, prijemlje za glavo in ramo. Z obzidja šumi hrup, jeza trga srca, mnogim se jeziijo lasje, ponekod se čujejo kriki. Krvnik razjarjen, pomeri ostro, zamahne tretjič: glava odleti, zamolklo udari ob deske, se odbije, zvali z morišča na tla in se naenkrat obrne proti črnemu suknu, v katerem je bilo truplo Petrovo... Pooblaščenici se stresejo, pred očmi jim postane vse črno. Ljudje si brišejo znoj s čela, mnogi jokajo, okoli morišča se čujejo dolgi in globoki vzdih in pritajeni vskliki. Truplo se je zvalilo samo z groznimi sunki na rob morišča, se zmocilo z lasno krvjo, še enkrat je dvignilo roke in skrcilo noge ter

Italia» je sklenila ostro protestno resolucijo »proti poizkusu pariške konference v škodo svetih italijanskih pravic do Reke in Dalmacije«. Končno zahteva resolucija, da se mora italijanska domovina izpopolniti z odrešeno Adrijo in nje ljudstvom ter izražati odločno prisego, da se bo, če bo treba, vse uničilo z ognjem in mečem, zakaj: »Reka bo ali italijanska ali je sploh ne bo več!»

Demonstracije v Ženevi.

LDU. Berlin, 27. aprila. (DKU.) »Lokalanzeiger« javlja iz Ženeve: Po pariških poročilih je danes odšlo več socialističnih demonstrantov pred ameriško poslaništvo, da protestira proti aneksijski politiki in da zahteva sklep mira na podlagi Wilsonovih načel. Prišlo je do velikih demonstracij. Redarjem in republikanski gardi se je komaj posrečilo, razpršiti demonstrante. Na povelje pariškega vojaškega guvernerja je ameriško poslaništvo zastraženo po vojaki, da se prepreči daljnje demonstracije.

Pariz se miri.

LDU. Pariz, 27. aprila. Časopisje razpravlja že z večjo ravnodušnostjo o vprašanju, da-li bosta Italija in Japonska zastopani pri konferenci v Versaillesu in da-li bo eventualna odsotnost teh držav preprečila podpis miru.

Nemci netijo nasprotja.

LDU. Pariz, 27. aprila. »Chicago Tribune« piše: Italijanski naobraženci soglasno menijo, da bi bilo škodljivo, izgubiti prijateljstvo Amerike zato, da se ohrani Reka. Italijansko ljudstvo pa se razburja, kliče na boj in kljubuje Ameriki. Germanofilski politiki v Rimu podžigajo to razburjenost in skušajo izvesti prelom med Italijo in entento. Nemci obetajo premog, sladkor, surovine in ladje. Po italijanski ulici se razlega krik: »Dol z Ameriko!« Ameriško veleposlaništvo je zastraženo po italijanskih četah. — Iz Rima se poroča, da so se italijanske čete 25. t. m. pomaknile proti severu in v smeri proti Reki. Število italijanskih čet v reškem okraju presega ono v tržaškem okraju. Avstroogrski denar, ki se je doslej uporabljal kot plačilno sredstvo na Reki, ni več pripuščen. Od 19. t. m. naprej je na Reki uveljavljena italijanska valuta in se zamenjuje lira po uradnem kurzu.

Gauvain o sporu.

LDU. Pariz, 27. aprila. Gauvain piše v »Journal des Debats«: Prava ironija je dejstvo, da mirovna konferenca doslej ni sestavila še nobenega uradnega sejnega zapisnika, razen o svojih »paradnih« sejah, na katerih se pa sploh nič ni obravnavalo. Od 18. januarja naprej nobenemu članu mirovne konference ni bilo mogoče, spraviti na zapisnik izjav, ki bi jih morali v imenu svojih vlad podati. Pri sedanjem stanju stvari nima ljudstvo na razpolago avtentičnih poročil. To seveda povzroča z elektriko nasičeno ozračje. Ob takih razmerah nastane kajpada nevarnost, da se pri parlamentarnem razpravljanju pojavijo škodljive manifestacije. Rim riskira, da ustvari zagato, iz katere ne bo izhoda.

Japonske grožnje.

LDU. Amsterdam, 27. aprila. (DKU.) »Telegraphen-Union« javlja iz Pariza: List »Temps« doznava, da se bodo Japonci odstranili z mirovne konference, ako ne dobe zadoščenja v kijavčavskem vprašanju. V tem primeru ne bi podpisali mirovne pogodbe z Nemčijo. Japonska zahteva dalje, naj se razveljavi zakon, ki prepoveduje Japoncem, naseliti se v Ameriki in Avstraliji. Razen tega zahteva Japonska, naj se sprejme v mirovno pogodbo zakon, po

se stegnili. Iz njega je tekla topla kri na tla; tenka meglica se je vila okoli vratu v solnčnem sijaju in se zgubljala v zraku.

Oni okrinkani zavijejo truplo in glavo v črno suknjo in položijo mrtveca poleg drugega trupla. Na kapucinskem zvoniku zazvonijo, o. Oton reče glasno: »Pomolimo za njihovi duši.« Vsi pokleknejo, kapucini kakor vojaki in pooblaščenici. Zvok zvona se je razlegel po trgu, Bernardino je glasno ječal, solnce je zlatilo kri na črnem suknju.

Takoj prinese oni okrinkani iz orožarne dve krsti iz belih desk, polože v nje mrtvece in krenejo z njima v stolno cerkev in od tu po kratki molitvi na pokopališče. Vse ulice je zaprlo vojaštvo. Pri sprevedu je bilo nekoliko kapucinov in duhovnikov ter do dvesto sulicarjev pod stotnikom von Ehrom.

Nekoliko pred poldnem so položili Zrinskega in Frankopana v skupni grob. Nanj so postavili ploščo, ki je bila že nekoliko dni gotova... Na njej je izklesan krvniški meč in nad njim dve mrtvaški glavi. Latinski nadpis pravi, da v grobu počivata knez Peter Zrinski, ban Hrvatske, in markiz Fran Frankopan; poslednji svojega rodu. Slepca je vodil slepec in oba sta padla v jamo, a njuna nesreča naj uči ljudi, da morajo biti udani i kralju i Bogu. Častihlep je da vodi v greh. Plošča nosi leto, mesec dan in uro smrti.

katerem bi bil japonski narod enakoveljavni z drugimi narodi, ki so zastopani v zvezi narodov. Japonski delegatje menijo, da bodo podpisali pogodbo za zvezo narodov le tedaj, če bo vsebovala to principielno formulo.

Domnevanja o rešitvi.

LDU. Pariz, 27. aprila. Italijanska delegacija objavlja po Agence Radio nastopni komunikacije: Naš zastopnik nam poroča iz Rima, da se namerava zapletljaj, ki je nastal vsled Wilsonove note, razrešiti na ta način, da se bo določil za Reko statut, kakršen je izdelan za Gdansk. Uprava in suverenstvo bi bilo jugoslovansko, kontrola pa bi bila poverjena Italiji. — Italijanski tiskovni urad izjavlja, da ta vest ni resnična.

Preko vladarjev do naroda.

Izjava francoskih socialistov.

LDU. Haag, 27. aprila. (DKU.) »Hollands Nieuw Bureau« poroča: Iz Pariza javljajo: Socialistični vodja Marcel Sembat objavlja manifest, kjer stavi predsedniku Wilsonu več vprašanj, med drugimi nastopno: Zakaj, gospod predsednik, ste tako dolgo čakali? Ljudstvo je pozabilo zvok Vašega glasu in je bilo zaradi tega obupano. Ne vidite, da se stvarjajo navzlic Vašim obljubam nove vojske? Zakaj niste preje apelirali na vest narodov? Niste čitali intervjuve generalisima aliiranih

Prevoz zemeljskih ostankov Zrinskega in Frankopana.

LDU. Maribor, 27. aprila. Prevoz zemeljskih ostankov naših mučnikov in prvobornih telcev za ujedinenje troimenskega našega naroda po našem severnem ozemlju se je vršil na nepričakovano veličasten in sijajen način. Od prevozu navzoči bratje in sestre so se mogli prepričati, da živi tu na najskrajnejši severni ogroženi točki jugoslovanske domovine ljudstvo, ki je z gorčim srce manifestiralo za idejo, za katero sta junaška žrtvovala svoje življenje prva jugoslovanska mučenika Peter Zrinski in Fran Krsto Frankopan; za idejo ujedinenja vseh treh jugoslovanskih plemen v skupni svobodni domovini.

Ko se je pričel danes jutraj Maribor odevati v svečanostno obleko, je bilo nebo oblačno in začelo je na veselje škodljivih Nemcev deževati in proti poldnevni celo snežiti. Ob 1. uri popoldne se je pripeljal iz Zagreba poseben vlak s hrvatskimi in srbskimi gosti. Na kolodvoru se je zbralo mnogobrojno občinstvo. V imenu mesta Maribora je pozdravil goste vladni komisar dr. Pfeifer z besedami: »Kot načelnik slovenskega mesta Maribora pozdravljam hrvatske brate in sestre kot slavne člane našega troimenskega naroda. To je zgodovinski dan, ko prvič stopate na naš severni branik. Žal, da vam ne moremo nuditi posebnih ugodnosti, pač pa vas sprejemamo z odprtim srcem. V imenu našega ujedinenja in naše svobode vas, brate in sestre, najpriskrnejše pozdravljamo in vam kličemo: Dobro došli!« (Burni slava-klici.)

Za sprejem se je zahvalil izmed gostov dr. Bradaška: »Dospeli smo v mesto, ki je še nedavno ječalo pod jarmom tujcev, ko so umirali boritelji za veliko jugoslovansko idejo našega Zrinskega in Frankopana. Bratje Slovenci! Vi se pripravljate, da slovesno sprejmete kosti velikih narodnih mučnikov, kosti mož, ki sta vršila prva veliko pravdo za našo jugoslovansko svobodo. Hrvati smo iznenadeni, da so bratje Slovenci tako svečanostno pripravili sprejem kosti narodnih borilcev. Slovesno prisegamo, da bomo kot del jugoslovanskega naroda delovali za našo in vašo pravo svobodo in edinost ter da smo pripravljani tudi z orožjem v roki boriti se, da odtnemo one kraje, ki jih je sedaj ugrabil tujec od naše skupne očetnjave. Ob tej slovesni priliki prisegamo boj tujemu šovinizmu in imperializmu. Prisegamo tudi, da bomo vsa tri plemena edinstvenega jugoslovanskega naroda delovali za uresničenje velikih idej Zrinskega in Frankopana.« (Viharni slava- in živio-klici.)

Nato je kapetan Talčević, poveljnik jugoslovanske vojne mornarice, podal generalu Maistru poročilo o staležu. General Maister je poveljniku in njegove čete pohvalil z laskavimi besedami. Hrvatski gostje so se nato razšli po mestu, posebni vlak pa je odpeljal zastopnike vojaških in civilnih oblasti, odposlanstva naroda in časnikarjev v Špilje. Vlak je vodil nadrevident, prometni kontrolor Franc Repič. Vojaško oblast so zastopali podpolkovnik Škabar, majorja Dereani in Poljanec, kapetan M. Rakuša, vojni kurat Zavadlal in podporočnik Čeh. V zastopstvu civilnih oblasti sta se peljala v Špilje okr. glavar dr. Lajnsič, vladni komisar dr. Pfeifer, kot zastopstvo naroda pa dr. Rosina, dr. Lipold in Vladimir Pušeniak, ter časnikari

vojsk, o katerem so bili polni vsi časopisi? Niste razumeli te izjave, niste spoznali, da je nemogoče vedno poslušati, katera jamstva se zahtevajo za renske meje? Ravno tako je nemogoče, vedno poslušati zahteve Italije. Naposled ste vendar izpregovorili in se obrnili neposredno preko vladarjev na narode. Nadaljujte, gospod predsednik, izpregovorite zopet!

Italijanska zbornica.

LDU. Pariz, 27. aprila. Italijanska poslanska zbornica je sklicana na 28. aprila.

LDU. Zariz, 27. aprila. »L'Homme libre« meni, da bo Orlando predlagal poslanski zbornici politiko zmernosti in kesij. —

Mirovni posvet.

LDU. Pariz, 27. aprila. Nemški delegatje prispejo v Versailles v ponedeljek zvečer. Takoj nato se bodo pričela pogajanja. Tedaj bodo priobčili mirovne pogodbe v časopisju.

LDU. Pariz, 27. aprila. Mirovna konferenca bo imela v ponedeljek svojo peto plenarno sejo. Na dnevnemu redu je načrt o zvezi narodov.

LDU. Pariz, 27. aprila. »Temps« piše: Velevladi, ki so se bojevale proti Nemčiji, nimajo nobenega razloga, da bi odlašale s sklepom mirovne pogodbe z Nemčijo. Saj se vendar v tej pogodbi ne odloča o jadranskem vprašanju. Tudi Italija je sporazumna z zavezniškimi pogoji, ki jih je treba naprtiti Nemčiji.

Ivan Mihajlovič, Zebot, Arlič, Pirc in Šega. Kolodvor v Špiljah in okolici sta bila okrašena z zelenjem in jugoslovanskimi trobojnicami. Celo v gradu nemškega barona Brucka in na cerkvi so vihrale naše zastave. Preko železniškega tira je bil postavljen slavlolik z napisom: »Prvima narodnima mučnikoma najsevernejša posadka Jugoslavije.« Na poštnem poslopju je bil hrvatski napis: »U tvom polju daj mu groba, s Tvojim cviječem grob mu kiti!«

Prihod na slovensko zemljo.

Vlak z zemeljskimi ostanki Zrinskega in Frankopana je došel v Špilje ob 2. uri 14 minut popoldne. Prehod čez demarkacijsko črto je pozdravil grom topičev in tri častne salve tamošnje posadke. Razen posadke se je zbralo na kolodvoru na stotine slovenskega obmejnega ljudstva. Vlak je prinesel seboj tudi jugoslovansko trobojnico. V zadnjem vozu je bila z venci in jugoslovanskimi trobojnicami ozaljšana krsta. Vence so poklonili jugoslovansko poslaništvo na Dunaju in jugoslovanska akademična mladina na Dunaju, jugoslovanska kolonija na Dunaju pa je poslala krasen šopek. K tem vencem je posadka v Špiljah poklonila krasen venec z napisom kakor na slavlolu.

Prevoz z Dunaja je vodil g. dr. Deželič, Deputacija, ki je spremljala prevoz, obstoja iz dvorne svetnika Corovica kot namestnika poslanika kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev na Dunaju Pogačnika, generala Atanakovića s soprogo in sinom podpolkovnika dr. Vasića, zastopnika bosenskih Hrvatov dr. Emila Lašovskega, vseučiliškega profesorja dr. Riesnerja in ravnatelja Adalberta Šostariča-Pobačiča. Častno stražo je tvoril od demarkacijske črte oddelek srbske interaliirane posadke na Dunaju. Od Arnovša pa so prevzeli častno stražo hrvatski in slovenski akademiki, in sicer: Dušan Bajič, Ivo Franjič, Franjo Mesesnel ter Zlate Svetina. Umetniško izdelana cinasta krsta je ležala sredi vagona na lesenem podstavku. V njej se je nahajala prvotna mala krsta, v katero so že pred dvanajstimi leti položili izkopane zemeljske ostanke mučnikov. Pri krsti sta tudi dve nagrobni plošči. Prva velika z napisom: »Osse Petri, quando com. a Zriny, bani Croatiae, et Francisci Christofori, quando marchionis de Frangepanibus. † 30/4. 1671. — Cura Frat. Draconis Croatiae 20/VII. 1907.« Na drugi manjši plošči pa je napis: »Brača Hrv. Zmaja. Prosvjeta. Podigoše 1913. Zagreb-Beč. Frat. Dracon. Croat. et Prosvjeta. Eregerunt 1913 Zagrabia - Vienna.« Plošči sta kovinasti. Na veliki plošči sta glavi mučnikov v reliefu. Z Dunaja je vlak odšel ob 7. uri 45 minut. Med potjo so v Dunajskem Novem mestu v vlak vzeli krsto, ki je bila ekshumirana in postavljena na prosto že v soboto. Deputacija je izrazila svoje veselje in priznanje, da je Dunajsko Novo mesto z županom na čelu, ki je pozdravil prevoz s prisrčnimi besedami, podpiralo z vso ustrežljivostjo prevoz zemeljskih ostankov.

Vlak in deputacija je v Špiljah pozdravil dr. Rosina v imenu obmejnega slovenskega ljudstva v daljšem govoru. Zahvalil se je dr. Deželič: »Hvala Vam, bratje Slovenci, za sijajen sprejem, ki ne velja nam, ampak slavnim narodnima mučnikoma Zrinskemu in Frankopanu. Blagoslovljena ona zemlja, na katero so dospeli

in katera nas je tako bratsko sprejela. Mila bratje Slovenci! Kost, katere vozimo s seboj, naj bode celokupnemu jugoslovanskemu narodu simbol ljubavi, ki naj vodi naš narod še v nadaljnjih bojih v našo svobodo in ujedinenje. Grob, v katerem bosta počivala slavna naša mučenika, naj bo mesto, kamor bodo romali in na katerem bodo molili za srečno ujedinenje jugoslovanskega naroda vsi bodoči rodovi. Slava Zrinskemu in Frankopanu!»

V Špiljah je vlak stal dve uri. Medtem je dr. Lajnsič kot vodja obmejne glavarstva povabil deputacijo na skromno pogostitev v kolodvorski restavraciji. Pri tej priliki je dr. Lajnsič pozdravil navzoče goste in omenil, da je ravno jutri 14 let, kar so ga kot člana vseučiliške deputacije, ki je hotela položiti venec na grob mučnikov v Dunajskem Novem mestu, zaprla. Danes pa ima čast, pozdraviti v svobodni domovini te drage nam zemeljske ostanke. Kot upravitelj tega ozemlja kliče dragim gostom: »Dobrodošli na našem obmejnem ozemlju!« — Odgovoril je dr. Deželič, ki je poudarjal, da so Hrvatje in Srbi ginjeni nad prekrasnim sprejemom. Govoril je še dr. Riesner, ki je pozdravil jugoslovansko vojaštvo. Njemu se je zahvalil major Dereani, urednik Zebot pa je navzoče pozdravil v imenu slovenskega ljudstva. Ob 4. uri 15 minut se je odpeljal vlak iz Špilj. Pri odhodu so zopet zagrmeli topiči in častne salve vrle špilske posadke. Pred odhodom so vojaki sneli zelenje s kolodvorskega poslopja in z njim okrasili voz s krsto ter lokomotivo. V Št. Ilju, kjer se je nabralo obilno ljudstvo, se je vlak ustavil. V imenu tamošnjih prebivalcev je prevoz pozdravil kaplan Sajovic, kateremu je odpeljal dr. Lašovski. Med burnimi živci, klici se je vlak odpeljal dalje. Sijajen je bil sprejem na zadnji postaji pred Mariborom v Pesnici. Postaja je bila okrašena z napisom: »Slava prvima jugoslovanskima mučnikoma!« Tam je bila zbrana šolska mladina z zastavami in občinstvo z narodnimi znaki. Pevski zbor pod vodstvom nadučitelja Čonča je zapel »Lepo našo domovino« in »U boj«. Nato je sledil kratek nagovor nadučitelja, kateremu se je zahvalil dr. Riesner. Tudi tamošnja srbska posadka je pozdravila vlak.

Prihod v Maribor.

V Maribor je došel vlak pri lepem vremenu. Ze od Lajtersperka naprej je ljudstvo tvorilo kordon ob progi. Ko je vlak zapeljal na postajo, se je pred njim razgrnila nepregledna množica. Na stotine ljudi je stalo tudi na strehah kolodvorskih poslopj in v bližini stoječih vagonov. Vseh skupaj je bilo zbranih nad 20.000 ljudi.

V Mariboru.

Vlak je prispel točno ob petih popoldne, kakor je bilo določeno v sporedu. Prihod je pozdravila salva topov tukajšnjega topniškega poveljništva in koračnica »U boj« vojaške godbe. Nad kolodvorom je krožil v višini aeroplan s slovensko trobojnico. Pevski zbor pod vodstvom sodnega svetnika Deva je zapel narodno žalostinko »Gozdič je že zelen«, harmonizirano po direktoru samem. Nato je zaigrala vojaška godba »Frankopansko«. Sledil je slavnostni govor poverjenika za uk in bogoslužje Deželne vlade v Sloveniji dr. Kajrola Verstovška, ki je pozdravil prevoz v imenu Deželne vlade za Slovenijo.

Za dr. Verstovškom je govoril general Maister, za njim vseučiliški profesor dr. Karlič, zastopnica hrvatskega ženstva gospa Kovačevićeva.

Cerkveno blagoslovljenje.

Nato je opravil prevzvišeni knezoškof dr. Napotnik z veliko asistenco: stolnim dekanom dr. Matkom, stolnim župnikom Moravcem, s kanoniki dr. Tomažičem, dr. Vraberjem in Arzenškom mrtvaške molitve in svečano blagoslovljenje.

Počaščenje.

Po obredu je iz tisočih grl zaorila: Slava! Sledili so častni strelji častnih oddelkov, namreč 36. karlovaškega, 26. srbskega pehotnega polka in vojaške višje realke pod poveljstvom podpolkovnika Uzurca. Potem je zasvirala vojaška godba slovensko himno »Naprej!«, kateri so sledili navdušeni klici: »Živeli Slovenci!« Nato je svirala godba narodno himno »Lepa naša domovina«, katero je občinstvo pelo z odkritimi glavami, naposled pa srbsko himno, ki so jo zaključili živio-klici na kralja Petra in regenta Aleksandra. Končno so poklonili vence: Okrajno glavarstvo, častniški zbor mariborske posadke, karlovački pehotni polk, dravska divizijska oblast, deželna vlada za Slovenijo, vojaška višja realka v Mariboru, narodna železnica v Mariboru, Zveza jugoslovanskih železničarjev, šolske sestre in slovenska krščanska družba; mesto Maribor je poklonilo prekrasen venec, ki je zbujal po pestrih travnikih, sestavljajočih trobojnico, občo pozornost in občudovanje. Po slavnosti je prevzel častno stražo pri krsti zemeljskih ostankov mučnikov oddelek vojne mornarice. Častni oddelki so odkorakali z godbo v mesto in za njimi vsa ogromna množica, Nemcev ni bilo videti; kvečjemu za

zaprtimi okni si videl pregibanje zastorov, znamenje, da opažajo vrvenje po ulicah.

Mariborski glavni kolodvor je bil kar najlepše okrašen in ves v zelenju. Raz poslopje in po vsem kolodvoru so vihrale zastave v slovenskih in hrvatskih bojah. Pod postajnim napisom »Maribor« je visela s smrekovim okvirjem umetniška reprodukcija »Zrinski in Frankopan v ječi«. Nad sliko je bil napis »Našima slavnima mučnikoma«. Pred poslopjem je bil postavljen z zelenjem okrašen visok steber, s katerega sta plapolali dolgi slovenski trobonjci. Slavnosti se je udeležila vsa mariborska šolska mladina in učiteljsvo korporativno, mariborski Orel in Sokol, deputacija Sokola iz Ormoža, Ptuja in Ljutomer, deputacija Orla iz Noč in Slivnice, Katoliško izobraževalno društvo iz Studencev, Katoliško delavsko društvo v Mariboru, šolske sestre, vsi z zastavami, zastopništvo narodnega ženstva v narodnih nošah, raznovrstne deputacije iz mariborske okolice in obmejnega ozemlja. Zvečer je bil na čast hrvaškim in srbskim gostom v veliki dvorani Narodnega doma banket, pri katerem je svirala vojaška godba in govorilo več govornikov, med njimi dr. Rosina in general Maister.

Odhod vlaka iz Maribora.

LDU. Maribor, 28. aprila. Ob prekrasnem vremenu se je danes dopoldne odpeljal vlak s krsto Zrinskega in Frankopana. Hrvatski gosti in deputacije iz Maribora so spremljali hrvaška junaka v ožjo domovino. Kolodvor in prostor pred njim je bil zopet poln občinstva. Častni oddelki so bili isti kakor včeraj. Vojaška godba je zavrnila koračnico, nato so zapeli narodno žalostinko »Vigred se povrne«. Dr. Medved je govoril poslovilni govor. Odgovoril je starosta zagrebskega Sokola dr. Bradška in se najiskrejeje zahvalil za velešljajni slavnostni sprejem in sprejeto zemeljskih ostankov dragih junakov-mučnikov čez slovensko ozemlje. Iz nesreče teh mučnikov smo črpali dve ideji: mržnjo do habsburških tiranov in idejo osvoboditve in ujedinjenja vseh treh narodov. Vojaška godba je zaigrala »Naprej«, srbsko himno, zagrmeli so topovi in častni oddelki so oddali častne salve. Ob zvokih narodne himne »Lepa naša domovina« se je jel vlak premikati. Pri odhodu so se odigravali gniljivi prizori. Bratje Hrvatje in Srbi so se ginjeni poslavljali od Slovencev. Nepopisno navdušenje in obenem ginjenost do solza je obhajala na tisoč in tisoč src. Zaorili so »slava- in živijo- klici« in vihrale so zastave. Izmed Slovencev so se odstopljali med drugim v deputaciji: Dr. Verstovšek, superior Rant, vojni kurat Zavadlal, dr. Rosina, dr. Lipolt, profesor Pirc in dr. Jenčič. General Maister je spremljal vlak do Celja, dr. Lajšič in dr. Pfeifer pa do Pragerskega. Dnevi Zrinskega in Frankopana na našem obmejnem ozemlju so bili sijajna manifestacija za jugoslovansko ujedinjenje troimenskega naroda, ki bo tudi na zunaj resen Memento!

Maribor, 28. aprila. (Izvirno poročilo.) Vlak s kostmi Zrinskega in Frankopana je spremljal poverjenik dr. Verstovšek z več uglednimi Slovenci do Zagreba. Šest častnikov je spremljalo vlak v Zagreb kot zastopniki slovenske vojske. General Maister se je peljal z vlakom do Celja.

Celje, 28. aprila. (Izvirno poročilo.) Z isto svečanostjo in navdušenjem so vlak sprejemali tudi na manjših kolodvorih. V Hožah, na postaji Rače-Fram je položilo prebivalstvo na krsto vence iz poljskih cvetic. Na Pragerskem in v Slov. Bistrici je pričakovalo vlak prebivalstvo v narodnih nošah pod vodstvom svojih učiteljev in duhovnikov. V Poljčanah so bili kolodvor in okoliška poslopja okinčana z zastavami. V Ponikvi, Grobelnem in Sv. Juriju je polagala deca vence na krsto in pela himno: »Lepa naša domovina«. Sprejema so se povsod udeleževale v obilnem številu pevka, sokolska in druga društva.

V Celju.

Celje, 28. aprila. V Celju je bil sprejem nad vse svečan. Na kolodvoru se je zbralo nad 10.000 ljudi. Vojaštvo je stalo v dveh vrstah, poleg pevka in sokolska društva, duhovščina in meščanstvo. Na kolodvorskih poslopih so vihrale zastave. Ko je došel vlak na kolodvor, so se oglasili zvonovi po vseh cerkvah in zagrmeli topovi. Okrajni glavar Andrejka je imel svečanostni govor, ki je pozdravil v imenu mesta Celja. Zahvalil se mu je za sprejem dr. Deželič. Ko je vlak odhajal, je oddalo moštvo tri častne salve, topovi pa 21 strellov. Med petjem narodnih himen in sviranjem godbe je vlak odpeljal proti Zidanemu mostu.

Zidan most.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Zidan most, 28. aprila. Od Celja do Zidanega mosta so vlak sprejeli tudi na vseh manjših postajah z vso svečanostjo. Na Zidan most je došel vlak okoli 2. ure popoldne. Na postaji je svečenik blagoslovil krsto, domača godba pa je odsvirala »Lepo našo domovino«, na kar se je vlak odpeljal. Pri sprejemu je bilo navzočih tudi nekoliko francoskih častnikov, ki so pozdravili akozi Zidan most.

V Zagrebu.

Zagreb, 28. aprila. (Izvirno poročilo.) Med Dobovo in Savinskim Marofom je vlak prešel točno ob 2. uri 40 min. slovensko-hrvatsko mejo. Na meji hrvaške zemlje je bilo zbrano številno prebivalstvo, da prvo pozdravi mučenika. Prvi večji sprejem na Hrvaškem je bil v Zaprešiću, kjer je bilo na kolodvoru zbrano vse prebivalstvo. Kolodvor je bil okrašen s hrvaškimi zastavami in slavaloki. Prvo dobrodošlico je izrekel hrvaškima mučnikoma bilježnik Mrz-lak. Tudi v Vedsusedu in Stenjevcu so priredili svečan sprejem. Od Stenjeveca do Zagreba je ob celi progi narod navdušeno sprejemal vlak. Nad Zagrebom se je videlo pluti več letal. Ob vsej progi so se čuli neprestano burni slava- in zdravo-klici. Vlak se je pripeljal majestetično in tiho na kolodvor ob 4. uri popoldne.

Zagreb, 28. aprila. (Izvirno poročilo.)

Danes ob 4. uri popoldne je došel vlak z zemeljskimi ostanki Zrinskega in Frankopana. Pred kolodvorom do poslopja Akademije je stala ogromna množica ljudstva. Kostni mučnikov je izročil dr. Velimir Deželič zagrebskemu županu dr. Sikulju. Za tem je krenil sprejeto do zgradbe Jugoslovanske akademije. Na čelu so šli oddelki jugoslovanske vojske, vojaška godba, srbski in hrvaški sokoli, sokolske fanfare. Zemeljske ostanke Zrinskega in Frankopana so nesli akademiki. Za krsto so koračali vsi častniki SHS, na čelu jim general Božo Janković, zastopstva vseh zagrebskih društev in velika množica občinstva. Mesto je svečano okrašeno z zastavami. Nad kolodvorom in sprevodom sta krožila dva aeroplana, ki sta letala jako nizko. Prihod vlaka je naznanilo 21 strellov iz topov in zazvonili so vsi zvonovi vseh zagrebskih cerkva. Sprejeto se je izvršilo v polnem redu.

Zagreb, 28. aprila. (Izvirno poročilo.)

Mestno županstvo je prejelo vest, da regent prestolonaslednik ne bo prisostvoval svečanostim Zrinskega in Frankopana, pač pa ga bo zastopal 1 general, 1 polkovnik, podpredsednik narodne skupščine in dva ministra.

Govor dr. Brejca.

Shod V. L. S. v Šmartnem pri Litiji, na katerem sta govorila predsednik pokrajinske vlade dr. Brejc in poverjenik za kmetijstvo prelat Kalan, je zelo dobro uspel. Udeležba je bila kljub slabemu vremenu prav mnogoštevilna.

Iz govora dr. Brejca posnemamo sledeče glavne misli:

Naš položaj.

Smatram, da je ljudstvo potrebno pouka in pojasnila, zato sem se tudi odločil za ta shod, dasi sem z delom preobložen. Smo svobodni, gospodarji na svoji zemlji. Toda naš zunanji položaj ni tak, da bi smeli izrabljati to svobodo v notranje strankarske boje. Prvič ne smemo pozabiti, da stoje štiri ure oddaljeni od Ljubljane Italijani. Drugič stoje na naših severnih mejah Nemci in Mažari. Ena tretjina naše zemlje je v sovražnikovih rokah, kar nam povzroča tretjo veliko skrb, to so naši begunci. Teh je med nami do 30 tisoč. Nekateri so že nad štiri leta prisiljeni živeti v tujini. Kot z nadležnimi gosti ali berači se je postopalo z njimi. Oni pa so naši trpeči bratje, tega se moramo zavedati. Med tem ko se v Parizu dogovarjajo o miru in Wilson ni nikakor več gospodar položaja, bi Italijani radi še dalje zasedali. Ako pomislite na vse to, potem boste razumeli, zakaj sedijo v Ljubljani in Belgradu v vladi vse stranke, kako je bilo mogoče, da je naša stranka oddala iz rok svojo večino. Mi imamo še danes večino naroda za seboj, kljub temu smo dali vladati iz rok, ker vemo, da je potrebno. Naša stranka je na ta način doprinesla med vsemi strankami največjo žrtev. Niso se pa stranke odrekle svojim programom, ostale so kakor so bile, gre se le za trenutno združenje, da obvarujemo deželo vsake nesreče. Vlada koalicijske je potrebna, da se omejijo agitacije, da se omilijo boji.

Proti strankarskemu terorizmu.

V zadnjem času pa opažamo, da zopet prihajajo do veljave stare manire. Razbijajo se na nepošten način s pretepi in poboji shodi. Protestiramo slovesno in kar najodločnejše proti temu. Mi hočemo živeti v miru, zato zahtevamo tudi od drugih, da mirujejo. Nesomišljenik, ki pride na naš shod, je naš gost in se ima kot gost obnašati. To gre na naslov tistih, ki so proti temu grešili in ki naj za to prevzamejo tudi odgovornost.

Gonja zoper duhovnike.

Začelo se je tudi razpravljati o tem, kdo je vojsko začel. Pri tem se sčuvava zoper duhovnike, češ, da so oni vojsko zakrivali. Kakšno moč bi vendar ti morali imeti, da bi mogli vojsko začeti. Vzrok vojske je kapital, bogastvo in kupčija. Nemška in angleška industrija ste dosegli višek in niste vedeli več kam s svojim blagom. Blago mora ven, da je dobiček. Tudi

miru še ni, ker se ne morejo zediniti za trg, za to, kdo bo kupčije delal. Mi zato zahtevamo, da se teh laži ne nosi v javnost. Če že hoče kdo o tem razpravljati, naj počaka, da bo mir, da bomo imeli urejene naše meje, potem se bomo lahko zopet pošteno zlasali.

Na isti način izrabljajo vojna posojila. Vojno posojilo se je moralo podpisati; to ti je diktirala stara avstrijska oblast. Če se nisi pokoril, si šel v zapor in koliko duhovnikov je tudi šlo. Vsi listi so pisali za vojno posojilo, vsi, tudi oni, ki danes ugovarjajo.

Laška nevarnost.

Danes ni čas, da se hodi zabavljati, danes še gori. Zato pozivljam nasprotne stranke, da s tem prestopajo. Stranka, ki živi samo od zabavljanja, kaže, da nima pravega programa. Absoluten mir in red potrebujemo v deželi, tega ne smemo kakati. Resnica je, da čakajo Italijani le na najmanjši povod, da pridejo v Ljubljano. Če to povem, ne izdam nobene tajnosti. Nihče nima interesa na tem, da pridejo k nam Italijani. In če bi prišli, kdo nam garantira, da bodo šli sami zopet nazaj? Vreči bi jih morali s silo nazaj in to bi bila nova vojska. Če hočemo delati nered, potem igramo va banque. Znan je takozvani zaloški dogodek. Takoj so nam poslali štiri generale preiskavati in zagrozili so nam, da bodo zasedli naše kraje, če bi se kaj takega ponovilo. K sreči smo mogli dokazati, da eksistira zaloški dogodek samo v fantaziji Lahov. Ali če bi res kaj nastalo, bodo takoj tu. To moramo vedeti.

Socialni red, ne socialni prevrat!

Mi imamo danes red, red, da se vsi čudijo, ki prihajajo k nam. Naša dolžnost je skrbeti, da ostane pri tem. Najboljše sredstvo za to je delo. Vsakdo naj dela, kdor dela, ima sadove in te brani. Pač pa moramo za to skrbeti, da se sadovi naše zemlje pravično razdele. Za to ni potreben boljševizem in komunizem. Popraviti se mora pravičnim putem to, kar ni pravo, a ne brezumno hujskati ljudi. Ne bojte se ničesar bolj kot socialne revolucije. Na nas je ležeče, da se je obvarujemo. Poglejmo samo drugam, kjer je zavladala. Dobra je samo toliko časa, dokler so zaloge, a ko teh zmanjka, nastane revščina. Družina je edina komunistična družba, širša nikdar ni mogoča, ker so sposobnosti ljudi različne. To je velika in strašna zabloda in zmota. Nikakor ne moremo dopustiti, da bi tudi naš mali slovenski narod moral prestati to strašno preizkušnjo.

Temelj družbe — krščanska ljubezen.

Imamo pred seboj generalno preizkušnjo vseh strankarskih programov. Priznati se pa mora in kaže se že, da bo ostal samo naš program, ki ima kot svoj temelj krščanska načela in spoštuje deset božjih zapovedi. Tudi mi skušamo izboljšati gmotni položaj vsakega posameznika, a to ne na podlagi materialističnih načel, ampak na podlagi pravice. Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe; na tej podlagi hočemo doseči dobrobit vsega človeštva in ne v razrednem boju. Mnogi, ki so se nam posmehovali, so že uvideli svojo zmoto in mi smemo biti ponosni na to.

Dr. Korošec v Splitu.

LDU. Split, 27. aprila. (DKU.) Včeraj je došel semkaj s posebnim parnikom podpredsednik ministrskega sveta dr. Korošec. Na obali so ga sprejeli predsednik pokrajinske vlade dr. Krsteli, mestni župan dr. Tartaglia in polkovnik Mundžič, kakor tudi ogromna množica ljudi, ki je s petjem pozdravila prvega jugoslovanskega ministra v našem mestu. Množica je pela rodoljubne pesmi in klicala Jugoslaviji. »Nova doba« in »Jadrano« pozdravljata dr. Korošca kot jugoslovanskega ministra ter povdarjata njegove zasluge za narodno edinstvo.

Ustanovni občni zbor Jugoslovanske kmečke zveze.

V ponedeljek, 5. maja ob 10. dopoldne se vrši v mali dvorani »Uniona« ustanovni občni zbor J. K. Z. Pravico do glasovanja imajo po pravilih JKZ vsi odborniki, oziroma namestniki okrajnih KZ. Pozivamo vse okrajne KZ, da se ustanovnega občnega zbora zanesljivo udeležijo.

Pripravljalni odbor.

Politične novice.

— **Važno posvetovanje.** V torek, dne 29. aprila ob pol 8. zvečer se vrši v knjižnični dvorani K. T. D. (III. nadst.) posvetovanje zaupnikov S. L. S. v Ljubljani. Vabimo klub občinskih svetnikov S. L. S., zastopnike krajevnih odborov S. L. S. v Ljubljani in člane izvršilnega odbora S. L. S. — Bogumil Remec, podnačelnik S. L. S.

— **Shod KZ. v Šmartnem pri Litiji,** ki se ga je udeležilo okrog 500 ljudi je sklenil sledeče resolucije: 1. Zborovalci obetajo zvestobo V. L. S. in njenim načelom ter hočejo storiti vse, da se ohrani red in mir. 2. Odločno obsojajo vsak poskus rabiti premirje in edinstvo med strankami v korist kake stranke. Zahtevajo, da se premirje ne izkorišča v strankarske namene. 3. Zahtevajo stanovsko zastopstvo v vseh šolskih zastopih. 4. Pozdravljajo ustanovitve Jugoslovanske kmečke zveze in želijo, da ustanovi čim prej po vseh okrajih svoje odbore.

— **Za varstvo delavske organizacijske svobode** Pri deželni vladi za Slovenijo se je zglasila včeraj 28. t. m. deputacija iz Trbovelj v spremstvu zastopnika Jugoslovanske Strokovne Zveze. Dobila je sledeče pojasnilo: Poverjeničstvo za notranje stvari izda na delavce oklice, v katerem se jim pokličejo v spomin zakonite določbe, ki jamčijo vsakomur svobodo organizacije in svobodo prepričanja s pristavkom, da se bo sicer proti vsakemu nasilju najstrožje postopalo. Sklep odgovarja soglasnemu mnenju deželne vlade. Dobesedno tak je sklep celokupne deželne vlade v seji 26. aprila.

— **Iz Tržiča.** Delavstvo organizirano v J. S. Z. je imelo na belo nedeljo društveno mašo. Pri tej je krasno popeval moški zbor. Po maši je na shodu govoril Ivan Gostinčar iz Ljubljane. — Popoldne je bil občni zbor splošne podporne in delavske bolniške blagajne. To pot so jo naskočili socialni demokrati, ki so v ta namen zbrali vse svoje pristaše iz trga in okolice. Propadli so za dva glasova, dasi je naših mož precej manjkalo, kar je gotovo obsodbe vredno. Za načelnika je bil izvoljen g. Karol Quech, trgovec in posestnik. V manjšini je ostal Iv. Erloh iz Bistrice.

— **Nekaj o zadrskem plebiscitu.** Belgrajski presbiri javlja: Henri Barbusse, belgrajski dopisnik pariškega »Journala« je odposlal 24. aprila svojemu listu nastopno brzojavko: Ker je plebiscit izvršen med meščanstvom Zadra, mesta na dalmatinski obali, izrazil željo ogromne večine prebivalstva, naj mesto in okolica pripadeta kraljestvu SHS, skuša italijansko časopisje z »Agenzie Stefani« na čelu, zmanjšati pomen tega plebiscita, češ da so podpisali predsednika prizivnega sodišča Benedettija, nadškofa Pulisica in kanonika Piazzevolija, ki so se izjavili v plebiscitu v našo korist, neistiniti. Omenjene tri osebe v Zadru protestirajo proti tej trditvi in izjavljajo, da so njihovi podpisi avtentični in lastno ročno podpisani. Napisali so protest proti lažljivosti »Agenzie Stefani« in italijanskega tiska in oddali uredništvu »Narodnega lista« v Zadru.

Dnevne novice.

— **Škofijska kronika.** Kanonično umeščena sta bila dne 25. aprila župnik v Št. Juriju pod Kumom Franc Avsec na župnijo Lesce in ekspozit na Vrhpolju pri Moravčah Janez Vodopivec na župnijo Št. Jurij pod Kumom. — Resigniral je na župnijo Čatež ob Savi Franc Zorko ter je imenovan za upravitelja župnije Kamna gorica. Potom okrožnice je razpisana do 25. maja župnija Cerklje pri Krškem. Bivši vojni kurat Anton Lovšin je imenovan za župnega upravitelja v Radečah pri Zidanem mostu. — Premeščeni so sledeči gg. kaplani: Andrej Stare iz Mirne peči v Kranj; Janez Noč iz Šmarja v Križe pri Tržiču; Mihael Perčič iz Križev pri Tržiču v Šmarje; Rudolf Kapš iz Št. Jerneja k Sv. Trojici v Tržiču; Alojzij Peček od Sv. Trojice v Tržiču v Št. Jernej. Bivši vojni kurat Jožef Poje je nameščen za kaplana v Mirni peči.

— **Slovenske usmiljenke,** ki so bile dosedaj pod graškim vodstvom, so ustanovile lastno jugoslovansko provincijo s središčem v Ljubljani.

— **Podružnica »Slomškove Zveze«** za novomeški in črnomeljski okraj priredi zborovanje dne 1. maja 1919 ob 2. uri popoldne v fizikalni dvorani nove gimnazije v Novem mestu. Načrt je ta-le: I. Poročal bode predsednik »Sl. Zv.« Ivan Štrukelj. 1. Kake smeri ima »Sl. Zv.« pri reformi šole. 2. Koliko je ta v tem smislu, v tem kratkem času že storila pod vladno SHS. 3. Kakšnega dela pričakuje »Sl. Zveza« od svojih članov v bodoče, da postane ta eden izmed najvažnejših činiteljev pri reformi šole. — II. Načrt novega šolskega zakona. (Posvetovanje o članku, ki ga prinaša »Slov. Učitelj« št. 4 1919: Opazke k novemu ljudsko šolskemu zakonu.) — III. Pogovori o sedanjih službenih prejemkih. Da bode zborovanje zanimivo, da bodo debate stvarne in temeljite, se vljudo vabi vse učiteljsvo brez razlike političnega mišljenja, vabijo se vsi, vsi, ki se količikar zanimajo za šolska vprašanja. Res je danes potovanje težavno in združeno z velikimi stroški, pa komur je mar napredek šole, blagor naroda, ta bode doprinesel tudi to žrtev in se potrudil 1. maja v Novo mesto. Pridite vsi za šolo vneti, pošteno misleči od blizu in daleč. Odbor.

— Umrl je včeraj v Zdenški vasi pri Dobrepoljah č. g. Franc Terpin, bogoslovec III. letnika. Bil je izmed najbolj nadarjenih in vzornih bogoslovcev. Pogreb bo v sredo, 30. t. m., ob 10. uri. In pace!

— Umrla je v Trzinu 27. aprila gospa Franciska Pollak, soproga Stanislaja Pollak, zemljaka in lastnika strojarne.

— Prenos Zrinskega in Frankopana. Poročamo še enkrat, da odide posebni vlak v Zagreb jutri (v sredo) o pol 4. uri iz Ljubljane; ustavljal se bo na vseh postajah. Kdor more, naj pride v narodni noši, sicer pa v temni opravi in s trobojnico. Razen že navedenih društev se udeležijo slavnosti še »Zaveza jugoslov. učiteljskih društev«, »Društvo jugoslovanskih novinarjev« in »Društvo političnih pregarancev«, nadalje mestna občina ljubljanska.

— Orli in slavje Zrinskega in Frankopana v Zagrebu v sredo, 30. apr. 1919. Predsedstvo Orlovske Zveze se po zastopstvu udeležijo slavlja. Odhod s posebnim vlakom v sredo ob pol 4. uri jutraj. Potni stroški s prehrano vred ne presegajo zneska 50 kron.

— Poročilo iz učiteljskih krogov v »Slovenčev« štev. 94 z dne 25. aprila t. l. ne odgovarja resnici. Zadnjemu sestanku goriškega učiteljstva, ki se je vršil 25. t. mes., sem predsedoval podpisani. Sklenjena je bila naslednja resolucija: Goriški učitelji begunci, zbrani na svojem sestanku dne 18. aprila t. l. v Ljubljani, jemljejo z veseljem na znanje simpatičen odmev, ki ga je izzvala njihova resolucija z dne 3. februarja t. l., tičočja se združitve vsega slovenskega učiteljstva v eno samo strokovno organizacijo, kolikor pri učiteljstvu samem, toliko v javnosti. Toda kljub temu se zdi, da nobena izmed obstoječih učiteljskih organizacij ne upošteva ideje skupnega strokovnega delovanja vsega slovenskega učiteljstva. Vsled tega pozivamo ponovno vse slovensko učiteljstvo in vsa slovenska učiteljska društva, naj primejo to zadevo resno v roke, da se čim prej ustanovi enotna nepolitična učiteljska organizacija, ki jo potrebujemo tako nujno. O kaki nezaupnici sedanjima voditeljema Zaveze sploh ni bilo govora. — Fran Merljak.

Ljubljanske novice.

Iz Poljska kijska diplomatska legacija v Ljubljani. Te dni se mudi v Ljubljani diplomatska legacija poljske republike v Kijevu pod vodstvom poslanika in ministra Bogdana Kutylowskega. Odpustništvo, ki šteje nad 20 oseb, je moralo zbežati iz Kijeva v Odeso, odkoder se je zopet moralo umakniti v Bukarešto. Iz Rumunije nadaljuje pot preko Belgrada, Zagreba in Ljubljane proti Dunaju. Minister Bogdan Kutylowski je porabil to priliko, da se pouči o razmerah na Slovenskem in o naših težnjah.

Iz Dne 1. maja izlet na Rožnik. Tobačno delavstvo, vse krščanske delavske organizacije in skupine Jugoslovanske Strojne Zveze v Ljubljani imajo ob 8. uri jutraj sv. mašo; po maši shod na Zgornjem Rožniku. Delavci in delavke, prijatelji delavstva, na svidenje na Rožniku!

Iz Tomšinska in Evelina. — Zgodilo se je, kar je bila že dolgo srčna želja vseh ljubljancov in vseh iskrenih prijateljev slovenske metropole: Ljubljana ni več dolga vas, njeno kulturno obzorje se je med vojno razširilo in poglobilo, z vso odločnostjo je sklenila, da ne bo posnemala Lemberžanov in da biko vrh stolpa ne bo privezala predpasnika, ampak da bo nastopila z vsemi močmi proti pikelhavbam s oznako SHS, ki hočejo že v kali zadušiti vsak prostejši umetniški razmah. V strahu in trepetu za usodo ljubljene Eveline, ki si jo je predzrnilo par zelenih fantalinov izžvižgati, se je končno oddahnila: Evelina je vstala, vstopila na častno mesto »Pajacov«, zaokrožila in poglobila njihov vtis in s tem rešila slovensko kulturo resničnega pogina. Nevzdržna, ki je grozila, da pomanda to nedolžno, mlado stvarco, je pustila le malo sledu: v ozadiju ni bilo postelje, rdeča luč ni migljala in ljudje so bili — razočarani in za najlpeše — osleparjeni. V istem času, ko so v opernem gledališču reševali ogroženo svobodo umetnosti v ne več dolgi vasi, pa je v Unioni mlada ruska umetnica z vso dušo igrala par klasičnih, vedno lepih skladb — komu? — polprazni dvorani, izbranemu številu poslušalcev, katerih kulturno obzorje se med vojno ni razširilo in poglobilo in ki so pozabili na odrešitev umetnosti, ko je prinesla in udeležila Evelina na Slovenskem. — Alre.

Iz Podružnica S. D. Z. za Ljubljano in okolico. Na III. izrednem občnem zboru dne 22. aprila 1919 se je izvolil za tretje leto 1918/19 sledeči odbor: Zupan Ljubo, phil., predsednik; Kordin Anton, bog., podpredsednik; Jeglič Franjo, eksp. akad., tajnik; Dokler Zvonko, iur., blagajnik; Gabrček Jože, bog. in Bajc Antno, phil., revizorja. Korespondenca naj se pošilja na tajnika Jegliča Franceta, Ljubljana, Sv. Petra cesta 91.

Iz Dramsko gledališče v Ljubljani proslavi prenos kosti Zrinskega in Frankopana s predstavo »Tugomera« ob znižanih cenah. Predstava se vrši v torek, 29. t. m. ob pol 8. uri zvečer.

Iz V šentjakobskem prosvetnem društvu predava v sredo, dne 30. aprila, č. g. msgr. Viktor Steska. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vabimo vse člane in članice, da se sklepne predavanja letošnje sezone mnogoštevilno udeležijo. — Po predavanju bo redna mesečna odborova seja.

Iz Akademiki, ki so delovali pri cvetličnih dnevih in nedeljskih prireditvi se vabijo na važen razgovor danes zvečer ob 8. uri v Narodno kavarno, zadnja soba.

Iz V kapeli oo. jezuitov ne bo v mesecu maju nedeljskih propovedi, ker bodo v stolnici vsak večer ob 7. uri šmarnice s slovensko propovedjo.

Iz Moderni in higijsni kosmetiki. Nazajamo, da sklene gosp. dr. Ivan Pintar ta ciklus svojih predavanj v sredo, dne 30. aprila v veliki dvorani Mestnega doma s predavanjem o negovanju las. Vabimo k obilni udeležbi. Vstopnina 1 K.

Iz Knjižnica ljubljanske podružnice S. D. Z. Prosi se vse tovariše člane, naj vrnejo zaostale knjige na naslov p. Ramšak, Elizabetna cesta 9. Knjižničar.

Iz Umrlji so v Ljubljani: Marija Fuchsjaeger, tobačna delavka, 39 let. — Viljem Schmalz, uradnik v pok., 80 let. — Fran Kremžar, berač, 74 let. — Marijana Jereb, vdova realnega sluga, 91 let. — Marija Bizovičar, posestnikova žena, 77 let. — Fran Kalan, hiralec, 78 let. — Josip Rant, delavec, 30 let. — Mihael Zega, nadučitelj v p. in veleposestnik, 67 let. — Fran Fermant, čevljar, 73 let. — Filipina Pirnat, davkarjeva vdova, 86 let. — Avgust Spoljarič, rudniški ravnatelj, 63 let. — Janko Kralj, pekovski pomočnik, 25 let. — Matilda Korošec, posestnikova hči, 3 leta. — Marija Praprotnik, čevljarjeva vdova, 75 let. — Ivan Garbaj, pek, 48 let. — Marijana Bašelj, zasebnica, 75 let. — Lovro Klemenčič, kočarjev sin, 6 let. — Ant. Malacarne, delavec, 62 let.

Iz Državna posredovalnica za delo naznanja, da se je osrednji urad kakor tudi podružnica za Ljubljano in okolico preselil s 27. aprilom v svoje nove, velike in moderno urejene prostore v Gradišču, nasproti dramskega gledališča (v Lukmannovo hišo). S tem bo posredovalnici v mnogo večji meri možno ustreči vsem interesentom. Uradne ure za stranke so od 9. do 12. ure in od 2. do 4. ure v nedeljah, praznikih in sobotah popoldne se ne uraduje.

Nainovejšje.

SPREJEM ZEMSKIH OSTANKOV ZRINSKEGA-FRANKOPANA V ZAGREBU.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Zagreb, 28. aprila. Danes ob 4. uri popoldne je došel vlak z zemeljskimi ostanki Zrinskega in Frankopana. Na vsem potu do Zagreba je povsod sprejelo prebivalstvo vlak z velikim navdušenjem. Ko je prišel vlak na kolodvor, so zagrmeli topovi, godba je zaigrala narodno himno. Zbrana je bila silna množica ljudstva, ki je klicala slavo mučnikoma. Pred kolodvorskim poslopjem so bili ban, poverjeniki vlade, župan z mestnim odborom, general Božo Jančević s častniki, vojaštvo, sokoli in vsa zagrebška društva z zastavami. Nato so prenesli krsto na trg pred kolodvorom. Predsednik pripravljene odbora dr. Velimir Deželič, ki je izjavil, da je njegova misija izvršena, je predal zemeljske ostanke Zrinskega in Frankopana županu mesta Zagreba, da jih izroči rodni grudi. Župan je v svojem govoru nakratko očrtal zgodovino zarote, nato so združena pevska društva odpela »Lepo našo domovino«, »Bože pravde« in »Naprej zastava Slave«. Nato so sokoli dvignili krsto na ramena in jo odnesli med manifestacijami množice v Jugoslovansko akademijo, kjer je bila položena na svečanosten oder.

»VELEIZDAJNIKI« PRI ZAGREBSKI SLAVNOSTI.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Zagreb, 28. aprila. Danes zvečer je bil v Zagrebu sestanek bivših veleizdajnikov avstro-ogrske monarhije, ki so slučajno v Zagrebu. Sklenili so, da se korporativno udeležijo pogreba Zrinskega in Frankopana.

DR. KOROŠEC V SPLITU.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

c Zagreb, 28. aprila. Novinski odsek objavlja brzojavko Obavljestnega urada v Splitu o prihodu dr. Korošca v Split, in pravi med drugim, da se je meščanstvo držalo rezervirano, ker je dr. Korošec došel kot politik in ne samo kot minister. Zaradi tega je napadla »Narodna Politika« dopisni urad v Splitu, ki služi interesom posamezne stranke, ki pa bi moral biti objektivni in medstrankarski.

PREPOVEDANO SLAVLJE 1. MAJA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Zagreb, 28. aprila. Ministrski svet je sklenil z ozirom na to, da je ozemlje SHS v vojnem pasu, da se prepove proslava 1.

maja na vsem ozemlju, vsled česar so tudi v Zagrebu prepovedane vse javne manifestacije, bodisi s sprejedi ali na kak drug način. Ta prepoved se je izrekla zaradi tega, ker je naše ozemlje v voj. pasu in bi se mogli izkoristiti kakšni dogodki proti nam, kar bi ogrozilo tudi naš položaj na mirovni konferenci. Ko se bo rešilo vprašanje naših meja, se bodo takoj odstranile take preventivne odredbe, ki jih diktirajo vojne razmere in položaj države.

AMERIKA ODLOČNO PROTI ITALIJI.

Amerika ne more z Italijo proti Slovenom.

LDU. Pariz, 26. aprila. Kakor poroča agencija »Radio« iz ameriškega vira iz Washingtona z dne 24. aprila, so ameriški vladni krogi z največjim zanimanjem sprejeli vest o pozivu, s katerim se obrača Wilson naravnost na italijanski narod. Bilo je plošno znano, da je doseglo nasprotje med Wilsonom in Sonnino svoj višek, trdilo se je celo, da je obstajalo to nasprotje že za obiska Wilsona v Rimu in da je Sonnino tedaj preprečil namero Wilsona, izdati manifest na rimsko ljudstvo. Ako se italijanski narod odzove Wilsonu, kar smatrajo ameriški vladni krogi za verjetno, bi bil padeč Sonnina neizogiben. Ti krogi menijo, da Anglija in Francija ne bosta pustili Wilsona na cedilu, tudi ako bi bil Sonnino prisiljen odstopiti. Pričakujejo, da bo poslala Italija v Pariz novo delegacijo, ki bo pooblaščen sprejeti kompromis pri ureditvi italijanskih zahtev glede Reke. Glasom vesti iz najboljših virov ima Wilson trdno nado, da se bo italijanski narod, ki upira svoje oči v Ameriko in pričakuje, da bo sklenjen tak mir, kakršen edino more jamčiti vsemu svetu, da se vojaka ne bo nikdar več ponovila, znal odgovoriti tej ali oni izmed teritorialnih zahtev, katere predlaga Sonnino. Wilson se ni uklonil in se tudi ne more ukloniti, ako se noče razdvojiti sam s seboj in z ameriškimi narodom; v tem primeru bi onemogočil sam politiko, katero želi uveljaviti na vsem svetu, položil bi kali novim vojskam in pomagal vpostaviti avtokracijo. Mnogi naši poklicani tovariši menda ne motre položaja v njegovi pravi luči in pišejo v zmislu, da ozlovoljenost Italijanov ogroža položaj Francije napram Nemčiji. — Ne more se zahtevati od francoske vlade, da sodeluje pri zatiranju narodov, ki so se osvobodili avstro-ogrskega jarma. Kaj takega bi moglo vreči Francijo v prepad. — Francoski vojski se ne bodo nikoli hoteli boriti proti svojim srbskim tovarišem. — Francoski davkoplačevalec ne bo odrinil niti centima v podporo tuje države, ki hoče spraviti Srbe pod svojo oblast. Francoski narod se ne bo nikoli pridružil politiki, katere končno učinek bi bil, da bi namesto Avstro-Ogrske nastala nova podobna država, ki bi težila za gospodstvom na Balkanu. — Taka politika bi bila vredna izkušala uveljaviti svojo oblast na vzhodni obali Adrije in na Balkanu, bo končno prisiljena, opirati se na Nemčijo. To je tudi vzrok, zakaj mnogi veliki italijanski listi vneto zagovarjajo združitev Nemške Avstrije z Nemčijo. — Ako se torej protivno nasilnemu podjarmljenju Slovanov po Italiji, s tem ne slabimo svoje pozicije napram Nemčiji, ampak jo krepimo. — Ne moremo se vezati s tako Italijo, ki se opira na Nemčijo ter nastopati proti Slovanom. Dobro je, da to povemo že sedaj.

ITALIJANSKO VOJAŠTVO PROVI NOVI VOJSKI.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Gorica. Koncem preteklega tedna so tukaj priredili naročene demonstracije, s katerimi naj bi se gorisko prebivalstvo izjavilo za Italijo. Občinstvo je nosilo po mestu italijanske zastave in napis: »Tu smo in tu ostanemo večno!« Demonstracij so se vdeležili tudi italijanski vojski, ki so klicali: »Do volj je vojske! Hočemo domov!« Karabinerji so morali poseči v demonstracije in so vojaštvo razgnali.

NOVI POSKUSI ZA REŠITEV JADRANSKEGA VPRAŠANJA.

LDU. Pariz, 27. aprila. »Information« poroča: Delajo se poskusi, kako bi našli nove formule mednarodnega prava, ki bi nudile pripravno podlago za rešitev vprašanja, kako bi se onemogočili v bodoče ob Adriji spori iredentističnega značaja. Ni izključeno, da bo Reka proglašena za svobodno mesto pod pokroviteljstvom zveze narodov.

ITALIJANSKI SOCIALISTI ZA PRAVI MIR.

LDU. Milan, 27. aprila. Agenzia Stefani poroča: Kakor javlja »Corriere della Sera«, se je včeraj sestala socialistična frakcija s člani vodstva stranke in z zastopniki splošne delavske zveze. Sprejeli so dnevni red, ki pravi, da ne morejo prevzeti odgovornosti od onih, ki so hoteli vojno. Izjavili so, da ni nikogar presenetilo, da se je Wilson idealizem izjavil. V zbornici bodo zahtevali sklep pravega mira. Prepričati hočejo nevarnost, da bi se sovražnosti zopet priče. Zahtevali so popolno javnost posvetovanj, odpravo cen-

zure ter jamstva za popolno parlamentarno svobodo. Drugo socialistično manifestacijo je priredila Labour Party. Manifestacijo je vodil Turati. Angleški delavci so obljubili italijanskim soderugom vsako pomoč, da se doseže mir na podlagi Wilsonovih 14 točk.

POGODBA PREDHODNEGA MIRU KONČANA.

LDU. Pariz, 28. aprila. (DunKJ.)

»Agence Havas« poroča o diplomatskem položaju: Trije ministrski predsedniki ter ministri za zunanje posle štirih velesil niso imeli včeraj nobene seje. Pač pa je redakcijski odsek delal vso nedeljo. Besedilo pogodbe predhodnega miru so danes končali. Rešiti morajo samo še ključavsko vprašanje, ki ga bodo rešili prejkone v torek. Ugodili bodo zahtevam Japonske, ne da bi kršili kitajskih interesov. Vojaška in pomorska določila so razen nekaj podrejenih točk ugotovljena. Glede kielškega kanala še niso dosegli sporazuma. Svet treh mora še rešiti carinski režim za Luksemburg, usodo nemških kablov ter vprašanje nemških vojnih ujetnikov in delavcev. Posebna komisija bo danes predložila svoje sklepe glede zadnjega vprašanja. Vsi drugi problemi so rešeni in ugotovljeno je njihovo končnoveljavo besedilo. Določila c nemških meja ter določila o usodi nemškega levega renskega brega so ustanovljena. V krogih konference pričakujejo, da bodo nemški delegaciji predali besedilo petek ali najkasneje v soboto. Dan prebodo v tajni seji naznanili besedilo zastopnikom 21 aliranih ter asociiranih vlad.

ZASEDANJE OGRSKE.

LDU. Budimpešta, 28. aprila. (OKU.)

Dne 27. aprila so Srbi zasedli Mako in Nagylak. Romuni so prodrli proti Oroshazi, Szarvasu in Gyomi in so zasedli Kabo Balmazujvaros, Hajdunano in Nyiregyhazo. Romuni so razstrelili most čez Tiso pr Csaku. Naše zadnje čete so prišle dne 27 t. m. samo s sovražnimi konjeniškiimi patrolami in stik. Delne napade Čehov 26. t. m. severno od Bagrevija so naši odbili: protinapadom.

JUGOSLOVANSKA AKADEMIJA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

c Zagreb, 28. aprila. V soboto ob po 6. uri zvečer se je otvorila svečanostna seja Jugoslovanske akademije, na kater je govoril njen pokrovitelj nadškof dr Bauer.

MADŽARSKI URADNIKI ODHAJAJO.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

c Zagreb, 28. aprila Iz Čakovca v Medjimurju poročajo, da je prvi oddelek madžarskih uradnikov zapustil Čakovec, Ostali odidejo v nekaj dneh.

PREPOVEDAN SOCIALISTIČNI LIST.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

c Zagreb, 28. aprila. Vlada je ustavila izdajanje lista »Narodna Riječ«, glasila socialno demokratične levice v Karlovcu.

NOVO ŠTETJE ČASA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

c Zagreb, 28. aprila. Ravnateljstvo železnice v Zagrebu naznanja, da se s 1. majem uvede novo štetje dnevnega časa, to je ne več dvakrat po 12 ur, nego od 1 do 24.

ČASNIKARSKA VEST.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

c Zagreb, 28. aprila. Deželna vlada je prepovedala vsak brzojavni in telefonski promet z inozemstvom hrvatsko-slavonskemu dopisnemu uradu. (Zasebno podjetje Vida Kanta, ker je razširjal tendenciozne vesti v inozemstvo.

PROTI RADICEVIM PRISTAŠEM.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

c Zagreb, 28. aprila. Ban je upokojil profesorja dr. Rudolfa Horvata, ki je član Radičeve seljačke stranke.

SUMLJIVI ELEMENTI.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

c Zagreb, 28. aprila. Včeraj ponoči je policija izvršila po raznih kavarnah preiskave in aretirala 50 oseb, ki se niso mogle legitimirati. Zaprli so več sumljivih elementov.

RABELJ PROTESTIRA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Zagreb, 28. aprila. Bivši mestni poveljnik v Zagrebu in nazadnje guverner v Belgradu, generalni polkovnik baron Rhauen, je po svojem odvnetiku vložil pritožbo proti zaplembi njegovega premoženja, češ, da je državljani čehoslovaške republike.

KONFIDENTE IŠČEJO.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Zagreb, 28. aprila. Danes je bila seja odbora za razdelitev konfidentov. Za predsednika je bil izvoljen Slavko Ljubsova. Izvolil se je pododbor, ki bo izdelal poslovník.

Vestnik S. K. S. Z.

* Bratje Orli ljubljanske okolice! Prva majeva nedelja je naš praznik! Po letih žrtv in trpljenja se bomo sešli pri naši zaščitnici Mariji Šmarnogorski, ponovili obilno zvestobe in napravili načrt za ho-

dočnost. Orlovska Zveza sklicuje za Ljubljansko okrožje dne 4. maja velik fantovski tabor na Šmarno goro s sporedom: 1. Ob 7. uri zjutraj sprejem udeležencev na postaji v št. Vidu. 2. Zbirališče v telovadnici pri Cebav. 3. Ob 8. uri skupen odhod na Šmarno goro. 4. Ob 10. uri sv. maša. 5. Ob pol 11. uri fantovski tabor na Šmarni gori. Govori brat Ivan Podlesnik in drugi. 6. Skupen odhod v št. Vid, kjer bo kosilo. 7. Ob pol 3. uri popoldne skupen odhod k šmarnicam v št. Vidu. 8. Po šmarnicah se vrši v društvenih prostorih v št. Vidu I. okrožni občni zbor, pri katerem se izvoli okrožni odbor. Nato prosta zabava z godbo, petjem in govori. Na izletu in zabavi igra sl. godba Kat. delavskega društva z Jesenic! Bratje Orli naj se po možnosti udeležijo v krogih! Orli iz Ljubljane in okolice 4. maja vsi na plan!

Prosveta.

pr »Moč teme« v dramskem gledišču. — O Tolstoju pisati samo v par stavkih bi bila neokusnost, za dramo je potreba posebne študije. Zdi se, da ni vznasanja v nekdanjem ruskem družabnem redu za priprosto ljudstvo, ki ne bi odsevalo iz besed in dejanj ljudi Tolstojevih drame. Zato zahteva od igralcev mnogo, mnogo nad povprečnostjo. Pri gledališkem umetniškem vsvarjanju razločujem umetniško zagrabljeni in podani doživljaj, ki uživajočega človeka preseneti, prijetno iznenadi in osmeži njegovo domišljijo, preustvari, preobrazi igralcevo lice in vsakdanjo kretanje v samoniklo izključno doživljanje brez vsake poze in manire. Tolstoj je v tem oziru neizčrpljiv, vsako lice je hvaležna vloga in zahteva zase ljubezni celega človeka. Druga stopnja je samo igranje, vpitje in hoja po deskah, kar se opaža pri dobrih igralcih, kadar se jim ne ljubi, ali pa pri nadpovprečnih diletantih. Taki ne zakrijejo svoje vsakdanje osebnosti, vporabljajo v zadregi kretanje, ki so jih nekoč z uspehom rabili v čisto drugih vlogah. Večkrat je pripisovati takim ponesrečenim mahljanjem na rovaš smeh publike. Žalibog da je pri nas ta smeh tudi izraz srčne surovosti in literarne nenaobraznosti, ki meji že na

analfabetko nerazumevanje, sicer bi bil dobro zdravilo za vse »plavače«. Tretji način z vsemi mogočimi niansami v gledališkem ustvarjanju pa je suha deklamacija, brezokusnost, igranje manč s šepetavcem in vse tisto, kar je že France Bevk imenoval »zadrega«. Tudi tega ne manjka pri nas. Kritika ima dve nalogi: opozoriti občinstvo na resnično umetniška lica prve stopnje, kakor so bili Juvanov, Nučič, Danilova Vera, Bukšekova, po večini Repovš, Bratina, Marjanovič-Markova ter deloma Danilo in Rasberger. Najboljša in dosledno vztrajna je bila Juvanov — Anisja, nesrečno poročena, nezvesta žena, ljubeča in varana verolomnica, živi komentar Mitričevemu razmotrivanju v ruski ženi. Ob Začetku je zazvenelo še par spominov na »Verigo«, nekoliko prehitro je postala surova z možem, toda potem se je razvnela v čisto drugo smer. Nučič kot interpret naltvnega lahkomišelnega grešnega ruskega človeka v vlogi Nikite nam bo ostal v spominu vendar bo sam priznal, da je Tolstojev Nikita ostal še marsikje nedozivljen. Nekatere stvari (n. pr. prisega v prvem dejanju, v tretjem očetovo slovo) bi bilo treba bolj podčrtati in prišel bi tudi verski moment do veljave, nekatere kontraste bolj izpiliti, da bi se še bolj razodel ves polni človeški značaj ruske duše. Res, potem bi to bila življenja vredna kreacija in uživala bi jo le izbrana deseterica. Dobro oko pa zasledi sedaj na njej še vedno nekoliko prahu drugih, dasi dobrih njegovih obrazov. Njegov nastop v tretjem, konec četrtega in izpoved v petem dejanju so zbrisali Nučičevo osebo ter ustvarili Nikito do popolnosti. Že sami ti momenti so vredni predstave. Človeku mora biti že ob njegovem resnem prizadevanju, pojmovanju stvari in ljubezni do umetnosti svečano pri srcu. Do zadnjega dejanja je uspešno tekmovala z Anisjo Akulina Vere Danilove, tuptam je bila še bolj prepričevalna; a v zadnjem dejanju je pijana Anisja še stopnjevala, skoraj pretiravala svojo igro, dočim je Akulina pravzaprav pozabila, da je glupa. Vendar ne verujem da je Vera imela še kdaj srečnejše hiše. Bukšekova kot Natriona je na svojem mestu, gotovo bi imela še večji uspeh, če bi ne bila tako preračunjeno satanska, pač pa

bolj ruska, bolj človeškopodla zločinka. S tem bi bolj utemeljila svojo vernost, ki v resnici ni samo formalnost. Za Bratino je bila bečavost starca Akima pretežka stvar, zdelo se je, da jo parkrat poizkuša obvladati, potem pa jo je zabrisal. »E e e« »to se pravi« in »namreč« so ostali brez življenjske sile, toda posrečilo se mu je, da se je preril mimo pridigarja in karikature, ki je za vlogo največja nevarnost, ter uveljavil Tolstojev evangelij. Vendar njegov najboljši obraz to ni; glede maske sem pričakoval Tolstojev bele prikazni. Kadar Repovš premeta svoj šolarski ton, bo še dobra; njena Anjuka je bila v grozi, ko leze na peč k Mitriču, pristna in resnična, da je presenetila in opozorila nase. Marjanovič-Markova kot Marina je našla v prvem aktu za zapuščeno dekle zelo prigrčen ton, v zadnjem kot žena je bila presalonska. Danilov Mitrič je bil spet tip njegovega hlapca-pijanca, pravi Tolstojev zamislek je nekoliko drugačen. Pjotr Rasberger je bil po maski dober, a v prvem aktu z glasom premonoton, boljši je bil v drugem. Postranske vloge: Ločnik, Prek, Rakarjeva, Bergantova, Mira Danilova kot Harfa šibkejša, boljša kot deklica. Garvasova in Novak so več ali manj vsvarili živne tipe, vendar sem prepričan, da se dajo tudi take vloge individualizirati. Zelo slab predstavnik ruske buržoazije pa je bil Plut kot načelnik policije.

Na koncu še to o občinstvu: poslušal sem zunaj na hodnikih dve boljši dami z briljanti na roki: »Oha, je rekla ena in zavezala, »ta »Moč« je pa res dolgočasna stvar«. — »Pst« je rekla druga in se ozrla, »spisal je Tolstoj, če je tako?!« — je pridal prva. Prijatelj, ki je sedel nekaj vrst za menoj pa trdi, da sta se smejali, ko je Nikita oponašal hreščanje kočic.

Narte Velikonja.

Aprovizacija.

a Amerikanski špeh za I. okraj. Stranke. I. okraja prejmejo špeh v sredo dne 30. aprila in v petek dne 2. maja na sladkorne odrezke št. 1 pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določa se ta-le red: V sredo dne 30. t. mes. popoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 100,

od 9. do 10. ure št. 101 do 200, od 10. do 11. ure št. 201 do 300, od 2. do 3. ure št. 301 do 400, od 3. do 4. ure št. 401 do 500, od 4. do 5. ure št. 501 do 600. V petek dne 2. maja popoldne od 8. do 9. ure št. 601 do 700, od 9. do 10. št. 701 do 800, od 10. do 11. ure št. 801 do 900, od 2. do 3. ure št. 901 do 1000, od 3. do 4. ure št. 1001 do 1100, od 4. do 5. ure št. 1101 do konca. Stranka dobi za vsako osebo po pol kilograma špeha. Kilogram stane 18 K.

a Kis za II. okraj. Stranke II. okraja prejmejo kis v sredo, dne 30. t. m. na krompirjeve izkaznice pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določa se tale red: Popoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 200, od 9. do 10. ure št. 201 do 400, od 10. do 11. ure št. 401 do 600, od 2. do 3. ure št. 601 do 800, od 3. do 4. ure št. 801 do 1000, od 4. do 5. ure št. 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo po pol litra kisa. Liter kisa stane 2 K 20 vin. Pripravite drobiž.

a Krompir na rdeče izkaznice A. Stranke z rdečimi izkaznicami A prejmejo krompir v torek dne 29. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določa se tale red: popoldne od 8. do 9. št. 1 do 90, od 9. do 10. št. 91 do 180, od 10. do 11. št. 181 do 270, od 2. do 3. št. 271 do 360, od 3. do 4. št. 361 do 450, od 4. do 5. št. 451 do konca. Stranka lahko dobi vsako množino krompirja in stane kilogram 40 vin.

a Aprovizacija. Civilnim državnim vpojencem in njih vdovam in sirotam se bodo prodajale v Gradišču št. 8, v sredo, četrtek in petek, 30. aprila, 1. in 2. maja popoldne od 2. do 7. ure kranjske klobase, po en komad na osebo. Na vrsto pridejo v sredo stranke od A do L, v četrtek od M do R in v petek ostale.

Lepa solnčna meblovana mesečna soba se takoj odda kakemu uradniku. Kje, pove uprava lista, pod št. 2736.

Služkinja k trem že odraslim otrokom, katere bi znala tudi šivati in druga domača dela opravljati, se išče. Poizve se v gostilni »Pri rali« Spodnja Šiška.

Krava s mlekarico je takoj naprodaj. teletom. Več se poizve pri Franc Martinco, mest. tesar. mojster, Ljubljana, Prule št. 8.

Reslavracija Prešernova ulica št. 9 se priporoča v Ljubljani potujočemu občinstvu.

Automat, pripraven za večjo gostilno, je naprodaj. Več se poizve pri Ivani Potočnik, Krnlca p. Gorje.

Mlad deček (sirola) bi se oddal k mali rodbini na deželo v svrhu vzgoje in oskrbovanja proti dobri odškodnini, v mesto ali trg blizu Ljubljane. Ponudbe s priporočili se prosijo na upravnistvo pod I. K. 1907.

Službo cerkvenika sprejemem takoj, kjer dobim hrano stanovanje, 1 obkole in 1 par čevljev za 1 leto. Naslov pove uprava lista pod »Zrtev vojne« 2733.

Čevljarški pomočnik, dobro izurjen, išče mesta. Nastop takoj. Hrano in stanovanje se prosijo v hiši. Naslov pove uprava lista pod št. 2724.

3 čevljarški pomočniki za boljša dela, s takoj sprejmejo. Za hrano in stanovanje je prekrbljeno. Iv. Kos, Zagorje ob Savi, 116.

Samostojna kuharica za Zagreb se išče. Mesečna plača K 100.—. Ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod »Kuharica« 2672.

Lepo meblovano sobo in kuhinjo za 2 osebi se išče. Naslov pod F. R. št. 2625 upravi lista.

Proda se težkih konj (16 1/2 in 16 3/4 visokih). Ivan Zorman, Sp. Šiška 91.

Kupi se par korenja. Ponudbe na sto kg zdravega korenja. Iv. Zorman, Sp. Šiška 91.

Krojaškega pomočnika, ki je zmožen jevati (prirezovati) sprejemem takoj v stalno delo. L. Rebolj, Kranj.

Pisalni stroj se kupi. Ponudbe pod »stroj« na anončno eksp. Al. Matellič, Ljubljana.

Čevljarškega pomočnika in vajenca takoj Karol Majce, Ljubljana, Zaloška cesta št. 15.

Pisalni stroj, majhen, malo rabljen, sistema »Mignon« je na prodaj. Na ogled je v Semeniški ul. 2, I. nadstr. 18.

Vsem sorodnikom in prijateljem naznanjam žalostno vest, da je gospa

Marija Bašelj

zasebnica

v nedeljo, 27. aprila 1919 ob 1/4 4. uri pop., prevredena s tožalili sv. vere, mirno preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v torek, 29. aprila 1919 ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Pred Škofijo št. 9 na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

Ljubljana, 28. aprila 1919.

Janez Skubic, trgovec.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Boljšo deklico za vsa domača dela, ki zna tudi kuhati, iščem za malo rodbino. Naslov: Dr. Stanko Frank, Zagreb, Pantovčak 1, vila Radošević.

Pri odhodu z akademskega plesa 28. t. m. se je izgubila boja »skunks« od Narodnega Doma do Mayerjeve hiše Fr. Jožefa cesta. Pošten najditelj naj jo odda proti primerni nagradi v vili Kmet, Kolizejska ulica št. 14, nasproti Narodnega doma.

Denarnica z majhno vsoto denarja in legitimacijsko sliko se je izgubila na kolodvoru v Vižmarjih. — Pošten najditelj se prosijo, naj jo odda proti nagradi načelniku v Vižmarjih ali pa v Ljubljani na drž. kolodvoru.

ZAHVALA.

Za obilne dokaze sočutja povodom smrti našega očeta, oziroma starega očeta

Martina Mihelčič

izrekam v svojem, kakor v imenu žalujočih ostalih vsem najsrčnejšo zahvalo. Osebitose zahvalujem prečast. gosp. p. Valerijanu Učak, dekanu v Metliki, prečast. gg. kaplana, g. Davorinu Vukšinič, ter vsem onim, ki so pokojnika spremili k zadnjemu počitku.

Lokvica, 20. aprila 1919.

Alotzij Mihelčič.

2707

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom nenadne smrti našega iskrenoljubljene, nepozabnega soproga, oziroma očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Mihaela Zega

nedučitelj v p. in veleposestnik

izrekamo vsem našo najsrčnejšo zahvalo. Posebej pa se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnega cvetja in vsem, ki so spremili draga pokojnika na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, 28. aprila 1919.

Žalujoči ostali.

Več mizarskih vajencev sprejme pod ugodnimi pogoji takoj Peter Bizjak (prej Burger), mizar. Spodnja Šiška 136.

Samostojna prodajalka čez 301. stara, vestna, zmožna kavelje se sprejme v modno trgovino. V Ljubljani stanujoča ima prednost. Ponudbe pod »Dobra moč« 2625 na upravo Slovencev do 30. t. m.

Poslovilo.

Ob odhodu iz Vrhnike se najpriščneje poslavljam od dekanjske duhovščine ter se vsem prečastitim najtopleje priporočam v blag spomin.

Fr. Hoenigman, župnik-dekan.

Zahvala.

Imel sem kravo na porodu. Steltila je popolnoma v redu, toda takoj za tem se je pojavila posledica, valed katere bi morala žival poginiti. Ker vsa domača pomoč ni nič izdala, smo jo po pol dnevi muki nameravali pobiti. Rešil pa nas je iz zadrege domači živinozdr. pomočnik g. Franc Videmšek iz Doba pri Domžalah. Krava je sedaj popolnoma zdrava. Iskreno se mu zahvaljujem in ga vsem živinorejcem toplo priporočam.

Matovž Novak, Krtna.

Resna ženitna ponudba!

Državni uradnik v Ljubljani, 33 let star, želi znanja v svrhu ženitve z dobrosrčno gospodično neomadeževane preteklosti v starosti od 20—30 let, katere ima posestvo ali primeren kapital. — Tajnost najamčena. Le resne ponudbe s sliko pod »Državni uradnik 33« na upravnistvo »SLOVENC«.

Franci Mauser

Helena Mauser roj. Urhune

poročena

27. aprila 1919

Ljubljana

Glinca

DEKLICA

za vse hišne posle, ki zna dobro kuhati, naj se oglasi na naslov: Prof. dr. Bujanović, Zagreb, Trg 1. br. 18. V ponudbi naj se navedejo natančni pogoji

Živo apno, — zidno in strešno

opeko (vse v celih vagonih) fini mizarski lim (od 100 kg višje ponuja Valentin Urbančič, Ljubljana, Heliweisova cesta št. 19 (nasproti liceju). —

Kupujem smrekov les jelkov, hrastov okrogel ali rezan. Cene za les naložene v vagon naj se naznani na V. Scagnetti, parna žaga za državnim kolodvorom, Ljubljana.

Izgubil se je v nedeljo popoldne ob pol 3. uri nov

črn dežnik

(brez kljuka) od vojne kuhinje do glavne pošte.

Oseba, ki ga je pobrala je bila opazena skozi okno, zatoraj se najditelja ujudno prosi, da ga proti nagradi odda pri g. Povše, Gajeva ulica 2.

Zamenjan dežnik.

Pomotoma je vzel nekdo v nedeljo, 27. t. m. med 10. in 11. uro popoldne v slaščičarni Novotny na Dunajski cesti črn svilen dežnik. — Ker je drag spomin, prosim da ga dotičnik prišene v slaščičarno Novotny na Dunajski cesti.

RISAR

prvovrstni za notranjo opravo, riše tudi visoko stavbo, išče službe. Naslov pri upravnistvu Slovencev pod št. 2718.

Sprejme se takoj dobro izvežban

čevljarški pomočnik

Plača po dogovoru, hrana in stanovanje v hiši. Nastop takoj. Maks Pečnik Sr. Gameljne, p. št. Vid nad Ljubljano.

Išče se popolno izurjena, pridna in delavna

kuharica

za večje gospodinjstvo (okrog 30 oseb) na Gorenjskem. Plača dobra. Ponudbe na naslov »Kuharica« 2709 na upr. lista.

4 stolarski pomočniki

neoženjeni, popolno vešč v svoji stroki ki morejo takoj nastopiti mesto, se sprejme takoj proti plači, hrani in stanovanju v naravi. Nameščenje trajno. Prošnje na ravnateljstvo Jadranskega hotelskega in kopališkega d. a., Sušak.

Družine, poštene in vajene poljskega dela, pozorišljaj na prilika! V obdelovanje in oskrbo se odda pod izredno ugodnimi pogoji večje

POSESTVO

na Dojenjskem. Poštenost je glavna stvar, družine, ki so zmožne tesarstva mizarstva ali zidarstva, imajo prednost. Žurite se! — Naslov v upravi št. 2711.

Brez posebnega obvestila.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec žalostno vest, da je naša iskrenoljubljena, dobra mati, ozir. stara mati in teta, gospa

Agneza Hayne,
vdova sodnika

danes dne 28. t. m. ob 12. uri opoldne prevredena s sv. zakramenti za umirajoče v 82 letu starosti mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo dne 30. aprila ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Poljanska cesta št. 8. na pokopališče k Sv. Križu.

Priporočamo jo v blag spomin! V Ljubljani, dne 28. aprila 1919.

Žalujoči otroci in sorodniki.

2731

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Povečane slike

do naravne velikosti kakor tudi
: olinat portrete na platno :
izvršuje umetniško po vsaki fotografiji

Davorin Roušek

prvi fotografski in povečevalni zavod
: : : V LJUBLJANI : : :
KOLODVORSKA ULICA št. 34 a.

Vino,

staro in novo slivovko
rum itd. nudim po naj-
nižjih cenah.
Kupujem
suhe gobe, dobre vreče in želod.
M. Rant, Kranj.

Išče se v najem

karbida trgovina

in nekaj posestva v kakem trgu ali
večji prometni fari ne predalet od že-
leznice. — Cenj. ponudbe na upravo
lista pod „Jugoslovan 2652“.

Večja
mno-
žina

St. 6714.

RAZGLAS.

Deželna vlada za Slovenijo, poverništvo za javna dela, je ime-
novala z odlokom z dne 16. aprila 1919, št. 44/12/II, stavbnega nad-
svetnika inženirja **Leon Bludeka**, začasnim
izpravevalnim komisarjem kurjačev pri parnih kotlih
v smislu dosedanjih postavnih določb in sicer za politične okraje Ljub-
ljana mesto in okolica, Litija, Kamnik, Kranj, Radovljica in Kočevje.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 27. aprila 1919.

Naznanilo.

Vljudno naznanjam, da izvršujem sedaj svojo
čevljarstvo obrt
na Glinah št. 13 pri Ljubljani

ter se tem potom priporočam slavnemu občinstvu za vsa v to stroko spada-
joča dela ob zagotovitvi solidne in točne postrežbe. — — — S spoštovanjem
MATEJ OBLAK, čevljarški mojster.

Vabilo na subskripcijo.

Ustanovi se

deln. družba „TRIGLAV“

za izdelavo žitne kave in sadnih konserv.

Delnice so po 500 kron.

Vabite se, da se udeležite subskripcije in da samo prijavo pošljete na
predsednika pripravljalnega odbora g. Fr. Cerarja, tovarnarja v Dom-
žalah, znesek se bo pozneje vplačal. Ako pa hočete podpisani znesek
tekoj vplačati, pošljite prijave in znesek Jadranski banki v Ljubljani
ali Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani.

Za pripravljalni odbor delniške družbe „Triglav“:

Fr. Cerar, tovarnar. **M. Goslinčar,** poslovodja. **V. Jeretina,** posestnik.

Več vagonov zdravega

konjskega sena in slame

v prešanem stanju ima oddati od štajerskih postaj,
naloženo v vagon:

Veletrgovina Franc Oset, Vranksko pri Celju.

Kranjska deželna podružnica

n.-a. dež. življenske in rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice
v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12, II. n.,

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, zdraženo tudi z
vojnim rizikom, otroških do, rentna in ljudska, nezgodna
in jamstvena zavarovanja.

— Javen zavod. — Absolutna varnost. — Nizke premije. —

Prospekti zastoj in poštine prosto. — Sposobni zastopniki se spre-
jemajo pod najugodnejšimi pogoji.

Mlatilnice, oratila (gepeljati), stamorenice,
čistilniki, trijerji, stiskalnice za sadje in
grozdje, decimalne tehtnice in drugi po-
jedelski stroji najslavnejših tovarn so vedno
o vsiki izberli o zalogi, drugi stroji se pa
lahko naročajo pri **FRANC HITT**, založba polje-
delskih strojev, Ljubljana, Marilnova cesta 2.

Prekrasne stenske slike izvršene v najlepših barvah

po originalnih slikah prof. L. Tisova in O. Ana Anton-nija:

Njegovo Veličanstvo kralj Peter

velikost 32x48 K 9-50 velikost 48x64 K 14-50

Njegova Visokost regent Aleksander

velikost 32x48 K 9-50 velikost 48x64 K 14-50

Woodrow Wilson

velikost 32x48 K 9-50 velikost 48x64 K 14-50

Prvorazredni izdelki v barvah ter najlepši kras jugoslovanskih uradov
in domov. — Preprodajalci, ki naroče najmanj deset slik, dobe 30%
popusta. — Z poročamo nase bogate za ogo p-sarniskih potrebstic,
razglednic in vseh vrst papira samo na debelo.

Umetno založni zavod „MERKUR“
Zagreb, Illica 31.

Pravkar je izšla

La Revue

Franco-Slovene

Znaki za tretjereko ko... po K 2—
Svetinje sv. Franjo, novo... po K 1-20.
Svet n-ee škapulirsko novo... po K 3—
K 2-50, K 2—, K 1-50, K 1-20, K 1—,
K -80, K -60.
Pri večjem naročilu 20% popust!
»Narodna knjižara«, Zagreb,
Ribn ak 6.

Gospodarska pisarna

DR. IVAN CERNE

Ljubljana,

Miklošičeva cesta 6. (Vis-a-vis Hotel Union)

Bančna komisija, posojila, inkas-
to, trgov. informacije, financi-
ranja, saniranje, trg. poravnave,
promet z nepremičninami in
podjetji, uprava premoženj, vter-
javanje dolgov, izvedeniška
mnenja, bilance, cenitve.

Tel. 37. Uradne 8-1-1, 3-5. Zahtevajte prospekt.

En milijon

mnogovrstnih zelenjadnih sadik po zmer-
nih cenah, kakor tudi velike množine
cvetličnih sadik se odda pri:

Al. Korsika v Ljubljani,
Bleislovska cesta ali Vrtača št. 3.
2669

Pravo žolto domače

milo za pranje

1 kg K 11—, 1 za-
bojček okoli 3½ kg
franko K 38-50 po-
silja po povzetju
zavod za eksport.

M. JUNKER, ZAGREB,
št. 39, Petrinjska ulica 3. III.
Z naročilom se prosí poslati tudi
polovico zneska.

Milo za britje

1—, 3 kg K 30—.

Toaletno milo

po dnevni cen.

Krema za britje

porcel, lonček

K 6—1 tuc. K 55—

Iščejo se

za vzorno kršćan-
sko obitelj na Su-
šaku pri Reki za takojšnji nastop:
kuharica, ki bi poleg druge de-
klce pomagala tudi pri hišnih delih;
sebarica, ki se razumi na po-
spravljanje sob, zna krpiti, šivati in
likati perilo;

deklet za navadna hišna opravila,
pranje, snajenje ter pomoč pri vrtnih
poslih; taka, ki bi znala molziti in kr-
miti krave, ima prednost;
hišpac (sluga), ki zna opravljati
hišna in vrtna dela.

Ponudbe s prepisi spričeval in po-
trditlom pristojnega župnega urada o
neomadeževanem življenju sprejema
do 15. maja uprava „Slovenca“ pod
šifro »Susak 2651e.

Stročnice za cigarete, cigaretni papir

servirajte iz papirja, pisarni papir v
mapah 10-10 dobavljajo po ugodnih en-
gros cenah

J. MORAWETZ & Co., Dunaj
XV. Schweflerstrasse 47, 49.

Oljinate sode

in vreče
kupi trdka
Zabret & Komp., Britof pri
Kranju. 2645

Prostovoljna dražba

v Šiški na Celovski cesti št. 70. Proda-
jalo se bo dne 2. in 3. maja od 9—12
in 3—6 razno pohištvo.

Brzojavne droge

iz borovega, smrekovega, jelovega in
macesovega lesa, 6—13 m dolge, 14—
20 cm na tankem koncu, išče v večji
množini v nakup **Guidon Rütgers**, na-
prava za lesno impregniranje v Hočah
pri Mariboru.

PERICA

vajena likanja se sprejme takoj pri
ravnateljstvu graščine **Križ**,
pošta Kamnik.

Loj

in vse odpadne maščobe kupuje po
najvišjih dnevnih cenah tovarna
in sode **Ignac FOGA** Kranj.

Zvepleno kopališče

VARAŽDINSKE TOPLICE (HRVATSKA)

Železniška in poštna postaja, telefon, brzojav.

Nov zdraviliški hotel.

Električna razsvetljava.

Starozna, radioaktivno zdravilišče z žveplom (Schwefel-therme) + 58° C priporočeno
proti protinu, reumatizmu, išiasu i. t. d. boleznih v vratu, grlu, prsih,
jetrih, želodcu in črevesnih boleznih. Elektr. masaža, blatne, ogljikovo kisle
in solne kopeli. — Odprto celo leto. — Krasna okolica. — Mod. oprema. —
Novi hoteli. — Prospekte gratis. — Zdravil. zdravnik **dr. J. Lochert.**

Lepa pol lic in rok prinese mnogo prednosti tako
v zdravstvenem kakor v društvenem oziru.
Fellerjeva popolnoma neškodljiva preizkušena „Elsa“
pomaga za obvarovanje in negovanje kože, odstrani
nečistost kože, ojeđa pršice, brani proti solnčarici,
solničnim pegam, bori, razkavosti, velosti kože. —
Lonček močnejše vrste 6 kron. Omot in poština se
se računa po-
sebej najceneje. **Namesko škodljiva mila** vzemi-
mo za
lice Fellerjevo lilijino mlečno milo „Elsa“, katero je da-
nes še zelo drago ali ima še iste dobrote in neškodljivo-
sti kakor pred vojno. Boljše in finejše za negovanje
kaze v današnjem času si niti misliti ne moremo.
se more doseči samo s Fellerjevo „Elsa“.
Tanohina pomado za rast las. Okrepi kožo
na glavi, preprečuje plešavost in prezgodajo osivelost.
Lonček močnejše vrste 6 kron. Omot in poština se
se računa pose-
bej najceneje. **Za vsakdanje negovanje telesa** Fel-
lerjeve „Elsa“ toaletne pastilje za umivanje telesa,
otroške kopeli, kakor za ustno vodo itd. Cena kar-
tonu 1 K 50 v. — **5 seboj vzeti** in povsod v žepu
nositi se more bol ublažujoč, blažec, osvežujoč Fel-
lerjev „Elsa“ mentolni migrenski črtanik. V leseni
cevkli 1 K 50 v. Izvrsten proti glavobolu in migreni,
rabi se tudi proti vbojlnju in ranitvi. **Voda za oči**
(collyrium) 2 K 50 v. **Kapljice proti zobobolu** 2 K 50 v.

Pravi zagorski prsi
sok proti kašlju stekle-
nica 3 K. **Frančovo žganje**
v stekli 4 K 80 v in 12 K 80 v.
Za želedec, prava šved.
7 K 50 v, balzam (melen)
mala stekli 1 K 60 v. **Kurja očesa** odstrani brez
bolečin Fellerjeva turist, tinktura „Elsa“ (tekočina)
skupaj s čopičem 3 K in turist, obliž po 3 K in
1 K 50 v. **Proti potenju telesa in nog** je Fel-
lerjev „Elsa“ prašek z vispom 1 K 50 v. **Krmini**
prašek za živino davno poznani se zopet dobi.
Karton 2 K. Omot in poština se računa posebej in najceneje. Kdor naroči
več, mnogo prihrani. Naročiti je treba pri lekarnarju **EVGENU V. FELLER**,
Stubica, Elsa trg št. 134 (Hrv. Zagorje).

!SVETLA!

Generalna reprezentanca za **baterije, žarnice,**
elektrotehniko, (izdelek svetovne slovanske
tvornice) za kraljestvo SHS

Janko Pogačar, Zagreb,
začasno Ljubljana, Ilirska ulica številka 29/I.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

Vzajemna zavarovalnica

proti požarnim škodam in poškodbim cerkvenih zvonov

Ljubljana, Dunajska c. 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne
izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe, 2. vse
premično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove
in enako, 3. vse poljske pridelke, žita in krmo, zvonove proti
prelomu, sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma do-
živetje in druge kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna pod-
jetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko
zavarovalnico od katere ima tudi dežela Kranjska po-
družnico.

Varnostni sklad in udnine, ki so znašale l. 1916 K 906.828-91, so
poskobile koncem l. 1917 na 1.081.838-54.

Tedaj, čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj
bo rasel sklad.

Ponudbe in pojasnila daje ravnateljstvo, glavno poverjenstvo v
Celju in na Prosoka, kakor tudi po vseh farah nastavljen: po-
verjeniki. Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

„KINTA“ karbidne svetilke

najnovejšega sestava, fino emailirane, enostavne, ter popolnoma nenevarne
razposilja po poštinem povzetju za ceno 82 K, poština posebej.

Glavno zastopstvo **KINTA** svetilk, Ljubljana, Dunajska c. 12.

Telegrami: KINTA Ljubljana.

Velika izbora stamnikov
po najnižjih cenah.

Rozi Fabič Rimška c. 6.

Uzlogi in vrtetst: modeli
in vedno mvi zeln i klobuki